

Järva Valla Leht

jarvavald.kovtp.ee

NR 2 (128)

JAANUAR 2024

ILMUB KAKS KORDA KUUS

Lühidalt

- Otepääl Tehvandil selgitati 20. jaanuaril Eesti meistrid murdmaasuusatamise 10 km klassikadistantsidel. Naiste seas võidutses Kaidy Kaasiku, meeste seas Kaarel Kasper Kõrge. Kõrge läbis eraldistardist 10 km distantsi ajaga 24.34,7. Ta edestas 7,6 sekundiga Martin Himmat. Naiste seas noppis tiitli Kaidy Kaasiku, kes võidutses ajaga 29.08,7. Teise koha pälvis Teesi Tuul (+2,2) ja kolmanda Keidy Kaasiku (+21,5).

- 2023. aastal tehti päästeameti projekti „Kodud tuleohutuks“ käigus 1,3 miljoni euro eest tuleohutumaks 402 kodu kogu Eestis. Kõige rohkem vajasis hooldust, parandamist või uuega asendamist küttesüsteemid, sh pliidad, ahjud ja korstnad. Kokku tehti korda 288 küttesüsteemi. Keskmise tööde hind oli 4700 eurot. Järva vallas tehti töid kahes kodus. Mõlemas kodus ehitati uus pliit ja soemüür.

- Tartu ülikooli naistekliiniku naistearstid alustavad koostöös sotsiaalmistiteeriumiga seni suurimat Eesti naiste tervise uuringut. Uuringuga selgitatakse välja, mis on naiste tervisekäitumises viimase kümne aasta jooksul muutunud ning millised on nende ootused meditsiinisüsteemile.

- 21. jaanuaril peeti FIS-i rahvusvahelist lumepäeva, mille käigus toimusid vahvad tegevused Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuses. Näiteks andis enda suusaoskusi edasi Peeter Kümmel, keskpäeval toimus ühine suusamatk, oma programiga oli väljas mäekool ja toimus ka Valgehobusemäe karikavõistluse avatapp.

ARNIKA TEGELMANN

Eesti haridustöötajate liit korraldas 22. jaanuarist üldhariduskoolide õpetajate tähtajatu streigi. 24.–26. jaanuarini oli alusharidus-, kutseharidus- ja huviharidusasutuste töötajatel võimalik toetada üldhariduskoolide õpetajate tähtajatut streiki kolmepäevase toetusstreigiga.

Enamik Järva valla lasteaiadu toetusstreigis ei osalenud, välja arvatud Koeru lasteaia Päikeseratas Vao maja viis töötajat – nemad toetusstreikisid 24.–26. jaanuarini, kuid üks valverühm oli sealgi avatud. Ühepäevases toetusstreigis osalesid 24. jaanuaril ka Järva-Jaani lasteaia Jaanilill 12 õpetajat ja õpetajaabi. Teised lasteaiad jätkasid tavapärase tööritmis.

Järva valla koolide õpetajad streikisid erinevalt. Koeru keskkoolis streikis 33 õpetajat ja esmaspäevast kolmapäevani olid iseseisva õppimise päevad. Koolis oli vaid direktor, õppejuht ja juhiabi. Kõigile lastele jagati eelmisel reedel kätte toidupakid (piim, makaronid, sepi, singiviilud, kohupiimatooru). „Elu ei seisa. Igale klassile on meil kolmeks päevaks ülesanded, mis on üleval E-koolis. Näiteks tuleb lugeda läbi üks raamat ja teha sellest lühikokkuvõte. IX ja XII klass tegelevad lõpueksamiteks valmistumisega,“ selgitas kooli direktor Jaan Kabin enne streiki. Osa ringijuhitud ei streigi ja huviringid töötavad. Ka ei streikinud Koeru muusikakooli õpetajad.

Imavere koolis streikis kolmel päeval üheksa töötajat, neli õpetajat tähtajatult, üks ühe päeva ja kolm töötajat ei streikinud.

Koigi koolis streikis 12 õpe-

tajat, toetusstreigis osales kolm töötajat. Kaks töötajat ei streikinud. Koigis kestis streik kolm päeva.

Koolide direktor Margit Reinpöld selgitas, et Imaveres olid kooli ukseid küll lahti, kuid vaid kuus õpilast 87-st tuli kooli – sellest pidi eelmisel nädalal teada andma, sest korraldamist vajas nii toitlustamine kui ka õpilastransport. Koigi koolis, kus on 104 õpilast, tunde polnud, kuid 1.–3. klassi õpilastele toimus kolmepäevane rahvataantsulaager. „Päris koolipriid polnud ka teised lapsed. Tehti eraldi tunniplaan, e-õppe tunde toimusid neile, kelle õpetajad ei streikinud, Imavres samuti,“ selgitas Reinpöld.

Peetri koolis streikis kuus õpetajat, neist üks kuni 30. jaanuarini.

Järva-Jaani gümnaasiumi ukseid olid avatud ja direktor Annela Tammiste sõnul oodati kõiki lapsi kooli – esmaspäeva hommikul oli tema sõnul koolis umbes 70 last. „Sel nädalal olid lühendatud koolipäevad, tegime vastava tunniplaan: pärast kolme tundi mindi sööma ja siis koju. Planeerisime õpilastele erinevaid tegevusi, mis arendaksid üldpädevusi. Kui mõni pere otsustas, et ei taha last kooli saata, siis see oli samuti lubatud,“ ütles Tammiste ja lisas, et mõnes klassis andis vaid üks õpilane teada, et ei tule, mõni klass ei tulnud üldse. „Lõpuklassidele leidsime lisaks inimesi, kes rääkisid eksamiainetest. Näiteks Tartu ülikoolist tuldi rääkima kirjandi kirjutamisest.“

Koolis on 44 töötajat, neist streikis viis päeva 27 õpetajat, üks töötaja osales toetusstreigis.

Kolme õppekohaga Põhja-Järva kooli direktori Annika Orula sõnul oli neil avatud Aravete maja – kes tahtis kooli tulla, tuli Aravetele. „E-kooli kaudu andsime teada, kuidas meil on streigi ajal õppetöö korraldatud ja küsisime, kes tuleb kooli, kes

Koeru keskkooli sööklas jagati läinud reedel õpilastele toidupakke, sest kolmel streigipäeval olid kodus ka kõik õpilased.

mitte. Sellest lähtuvalt korraldasime bussiliiklust ja toitlustust. Kui vanem otsustas lapse koju jätta, siis olid kodused tegevused, mis tuli ära teha. Palusime lugeda kohustuslikku kirjandust (seda peab lugema iga päev), vaadata ära üks eesti film ja Jupiterist dokumentaalfilme, joonistada üks pilt kirjandustegelasest (piltidest paneme üles näituse) ja iga päev õues liikuda. Sarnaseid asju tegime ka koolis, kuhu tuli üheksa õpilast nii Aravete kui ka Albu õppekohast. Need on tegevused, mis arendavad üldpädevusi, veidi vähem ainealaseid,“ selgitas Orula.

„Albu majas streikisid kõik, nii õpetajad kui ka abiõpetajad kolm päeva, mõned Albu õpilased tulidki Aravetele. Ambla majas osalesid samuti kõik – õpetajad streikisid viis päeva, toetusstreikijad kolm päeva. Aravete majas streikisid peaaegu kõik ja valdavalt kolm päeva, paar õpetajat

üks või kaks päeva. Viis töötajat ei streikinud, nende hulgas kaks klassiõpetajat – nende klassides toimus tavaline õppetöö,“ rääkis Orula, kes ka ise plaanis osaleda toetusstreigis. „See osutus keeruliseks, sest vastutan kolme maja eest ja kui mõnel päeval pole majas kedagi, kellele ma siis võtmed annan – Aravete maja on suur ja keeruline, võõras inimene eksib siin ära. Pean ära korraldama nii õppetöö kui ka koolibussid. Ma ei leidnud head varianti.“

Streigiotsus ei tulnud Orula sõnul lihtsalt, toimus päris mitu töökoosolekut, kas ja mis põhjustel streikida. „Eelkõige on see mure meie hariduse tuleviku pärast. Paljud õpetajad on öelnud, et nad saavad praegu hakkama. Kui me aga haridust ei väärtusta, pole kümne aasta pärast enam kedagi klassi ette panna,“ tõdes Orula. „Palk pole mure number üks, kuid kui me lastele õpetame,

et sõna tuleb pidada ja oma sõnade eest vastutada, siis võiks see nii olla ka riigi tasandil.“

Orula sõnul on tal keeruline õpetajaid leida, sest neile pandud nõuded on kõrged. „Kui riik tahab, et õpetaja oleks magistriskraadiga spetsialist, peab ta seda ametit ka vastavalt väärtustama. Õpetaja töö on aastatega muutunud, on tulnud juurde digimaailm, erivajadusega lapsed. Üha enam oodatakse õpetajalt, et ta osaleks ka koolisiseses arendustegevuses ja ütleks sõna sekka, mis suunas kool liikuma peaks. Õpetaja pole pelgalt tunniandja. Kontakttundide arv on aga samaks jäänud. Mille arvelt me kõike seda muud teeme?“ arutles Orula. „Loodan, et ühel ajahetkel, kui ma kuulutan välja konkursi õpetaja kohale, tuleb viis kandidaati ja ma saan valida neist parima, kes sobib kõige paremini kooli väärtustega, meie keskkonnaga. Praegu see nii pole.“

Visit Järva 2023 aasta kokkuvõte:

Kesk-Eesti DMO-s jõuab rohkem ja rohkemateni

PIRET SIHVER

turismi koostöövõrgustiku koordinaator / sihtkoha juht

Järvamaa on teinud möödunud aasta jooksul märkimisväärsed samme turismiarenduse ja turunduse vallas, kajastades kohalikke edulugusid, suurendades Järvamaa nähtavust ja osaledes eri üritustel. Alates jaanuarist 2023 alustas tööd Kesk-Eesti DMO (Kesk-Eesti turismiarendusorganisatsioon), mille koosseisus on ka Visit Järva. Kesk-Eesti DMO on Viljandi- ja Järvamaa, Tõrva vallas ja Põltsamaa vallas turismi arendamiseks loodud koostööformaad. Aasta alguses kinnitati Järvamaa turismistrateegiline tegevuskava aastani 2030, mis seab selge

suuna piirkonna turismi arendamiseks.

Jaanuaris andis roheliste sihtkohtade ülemaailmne võrgustik Green Destinations teada, et Kirna tulbiväljade kohta esitatud edulugu on maailma viie parima kogukonnaloos hulgas. Augustis esitati uus edulugu Türi kogukonnast ning septembris selgus, et Järvamaalt lähetatud edulugu oli taas maailmas TOP 100 hulgas. Järvamaa panustab kestlikkusele, osaledes

Green Destinationsi võrgustiku tegevustes. Augustis kinnitati maakond uuesti hõbetaseme vääriliseks. See on maakonnale suur tunnustus, sest Eestis on Rohelise Sihtkoha märgise omanikeks veel vaid Tartu, Lahe- maa, Rakvere, Pärnu, Saaremaa ja Hiiu. Pärast septembris toimunud ülemaailmset Green Destinationsi konverentsi sai rahvusvaheline seltskond osalejaid tutvuda Järvamaal Eesti piimandusmuuseumi ja kohvik-restoga Ajatu.

Veebruaris osalesid Järvamaa turismi- ja toitlustusettevõtjad aktiivselt Tallinnas toimunud olulisel turismimessil Tourest 2023. Järvamaa esitles end esimest korda tunnustusega „Järvamaa on lähedal“, tuues esile

piirkonna ligipääsetavuse, hingeläheduse ja mitmekesisuse. Messiks valmisid Järvamaa turismikaart ja sündmuste kalender. Menukas kaart sai kordustrukid juunis ja detsembris.

Visit Järva hoiab oma digikanaaleid – kodulehte ja sotsiaalmeedia kanaleid – värskena, pakkudes turistidele olulist teavet ja reisiinspiratsiooni, ning haldab turismiasjaliste kinnist gruppi operatiivinfo tarvis. Visit Järva kodulehele loodi uus alaleht kaugtöökohtade võrgustikust, see võimaldab puhkuse ja reisimise ühendada kaugtööga ning tutvustada neid võimalusi Järvamaa külastajatele. Esimest korda toimus sotsiaalmeedias suur kampaania „Sügisel Eestis“ mis jõudis väljaspool maakonda lausa 280 000 vaatajani. Koostöös Järvamaa Leaderi piirkondadega ilmusid ajalehes Postimees erilehed „Sel aastal puhkan Eestis“ suve-eri ja talve-eri. Koostöös Postimehe digilehega ilmus detsembris reklaam „Mida teha Järvamaal?“. Suve hakul valmis Kesk-Eesti DMO turundustiimi ideede ja kogutud info põhjal artikkel matkautode peatumiskohtadest Kesk-Eestis, see tõlgiti soome keelde ning jagati põhjanaabrite huviühingu uudiskirja, suurendades piirkonna nähtavust naaberriigis. Sauna-aasta puhul koguti suvel kokku info Kesk-Eesti erilistest saunadest ning ilmus vastavateemaline artikkel kõigil Kesk-Eesti sihtkohtade kodulehtedel. Kord alustatud sari „Imetledes Järvamaad“ Visit Järva kodulehel sai järje portreelugudega

Järva sihtkoha juht Piret Sihver ja turismispetsialist Tiina Lippant Rohelise Sihtkoha hõbetaseme ja turismi edulugude Top100 tunnustustega.

FOTO: Visit Järva

Järvamaa tublidest ettevõtjatest – kohvik-restost Ajatu ja Emme- liine kohvikust.

Augustis töi arendusorganisatsioon Eesti reisikorraldajad vaatama Kesk-Eesti uusi turismiobjekte, et nad oleksid piirkonnaga paremini kursis ja Kesk-Eesti uued objektid leiaksid koha külastusprogrammides. Lisaks toimusid kaks tootetutvustusreisi SA Järvamaa meeskonnale, mille käigus külastati Järvamaa turismiuusikuid alates Kriileväljast kuni puhta vee teemapargini.

Kesk-Eesti DMO korraldas mitmeid koolitusi ja konverentse, mille eesmärk oli tõsta piirkonna turismiasjatundjate pädevust: „Pane Google enda kasuks tööle“, „Andmekaitse ABC“, Canva koolitus algajatele, sotsiaalmeedias lühivideote tegemise koolitus. Oktoobris toimus Kesk-Eesti DMO eestvedamisel esimene Kesk-Eesti turismikonverents Põltsamaal

„Mis värvi on turism?“, kus oli 70 osalejat. Mais kuulutati välja kandideerimine Kesk-Eesti turismiteenuse arendamise programmi, milles oli kohti vaid kümnele ettevõtjale. Järvamaalt osales selles neli ettevõtet ja programmi läbis kolm ettevõtet: Eesti Piimandusmuuseum SA, Kilplaste Teemapark OÜ ja Hindreku Turismitalu OÜ.

2023. aasta oli Visit Järvale väga tööine, inspireeriv ja saavutusterohke. Esimene aasta Kesk-Eesti DMOs tõendas, et ühiselt piirkonna turismiatraktsioonide laiemale avalikkusele tutvustamine ning kohaliku majanduse edendamine on mitte ainult võimalik, vaid ka väga tulemuslik. Koostöö tähendab kõige olulisema ressursi – teadmiste ja oskuste – jagamist ja rakendamist ühise eesmärgi nimel. Järvamaa jätkab ühistegevusi soovitud suunas üheskoos ettevõtjatega.

MTÜ Järva Arengu Partnerid üldkogu lükkas 15.01.2024 seoses e-PRIA arendustegevuste viibimisega edasi LEADER projektide 2024 taotlusvooru vabauhendustele.

Meetmete 1.1 ja 1.2 taotlusvoor on avatud 19.02.2024 kuni 08.03.2024 kella 15-ni.

Avatud on järgmised meetmed:

MEEDE 1.1. Investeeringud piirkonna arenguks

Taotlusvoor on avatud 19.02–8.03.2024 kl 15.00. Toetatavad tegevused: projekti elluviimiseks vajalikud investeeringud põhivarasse, ehitamine, renoveerimine, projekteerimine koos ehitusega. Ligipääsetavust tagavad investeeringud, loodus-, ajaloo- ja kultuuripärandit säilitavad investeeringud, vabaaja ja spordi tegevusteks vajalikud investeeringud, turvalisust tagavad investeeringud, uuenduslikud keskkonna- ja energiasäästlikud investeeringud, ringmajanduse mudelite rakendamise investeeringud, kogukonna teenuse arendamiseks vajalikud investeeringud. Abikõlblikud on kulud, mis vastavad LEADER-määruse nõuetele. Ei rahastata tegevusi, mis on seaduse järgi kohaliku omavalitsuse ülesandeks.

Toetuse summa 3000–60000€. Kogumaht 2024. aastal 200 000 €.

MEEDE 1.2. Kogukonna ühisprojektide toetus

Taotlusvoor on avatud 19.02–8.03.2024 kl 15.00. Toetatavad tegevused: tegevuspiirkonna vabauhenduste ja arukate külade arengukavade ja strateegiate koostamine. Sidusrühmadele uuendusliku lähenemisega ja traditsiooniliste ürituste korraldamine. Spordi- ja huvitegevuse ürituste ja traditsioonide algatamine ja elluviimine. Koolitused kogukonna liikmetele ja erinevatele sihtgruppidele, õppe- ja ideereisid, kogemuste üldistamine ja jagamine. Ürituse korraldamiseks vajalike vahendite soetamine (konkreetsed ürituse jaoks vajalikud vahendid). Tegevused kultuuri-, ajaloo- ja looduspärandi säilitamiseks. Abikõlblikud on kulud, mis vastavad LEADER-määruse nõuetele.

Toetuse summa 3000–20000 €. Kogumaht 2024. aastal 80 000 €.

Taotlusi saavad esitada Järva vallas (välja arvatud endine Imavere valla piirkond) ja Paide linna maapiirkonnas (endise Paide ja Roosna-Alliku vallas) tegutsevad vabauhendused ja kohalikud omavalitsused.

Taotlusvooru info on JAP kodulehel www.japnet.ee

E-infotund taotlejatele toimub 29.01.2024 kell 16.00.

Osaleda soovijail palume registreeruda läbi kodulehe www.japnet.ee.

SA Järvamaa ootab ettepanekuid Järvamaa vapimärgi andmiseks

SA JÄRVAMAA

Maakonna kõrgeim autasu ehk vapimärk läheb isikule Järva maakonnale osutatud eriliste teenete eest ja väljapaistvate saavutuste tunnustamiseks. Järvamaa vapimärki on antud alates 1998. aastast: 1998–2017 andis vapimärki Järva maavalitsus, 2018–2022 Järvamaa omavalitsuste liit ja alates 2023. aastast alates SA Järvamaa.

Järvamaa vapimärgi kandidaadi võib esitada iga isik

ja asutus. Allkirjastatud taotlusvorm tuleb saata aadressile arenduskeskus@jarva.ee kuni

5. veebruarini. Taotlusvorm on leitav SA Järvamaa kodulehelt. Järvamaa vapimärk antakse üle 23. veebruaril.

2023. aastal autasustati vapimärgiga Järva tarbijate ühistu juhataesimeest Tõnu Uibo-puud, kes on ettevõtluse edendaja Järvamaal. Ettevõtluse kaudu on ta loonud maakonda väga suure hulga töökohti ja varustanud Kesk-Eestis ka väiksemates piirkondades elanikke vajalike toidu ja esmatarbekaupadega.

Järva Teenuste juht Martin Põvvat: Osapoolte vastastikune soov teha koostööd on edu pant

MARIS PRAATS

Järva vallas 2023. aasta alguses loodud Järva Teenuste esimene tegevusaasta on möödunud nii uute väljakutsete kui ka edukate tulemustega. Asutuse juht Martin Põvvat on üldiselt tehtud tööga rahul, kuid tunnistab, et palju väljakutseid on veel ees.

Kuidas hindate Järva Teenuste esimest tegevusaastat?

Uue allasutuse esimene tööaasta oli tempokas ja töökas ning suures pildis olen tehtuga rahul. Aasta esimeses kvartalis sai paika asutuse uus struktuur ning järk-järgult liikusime uue töökorralduse suunas.

Millised olid teie peamised eesmärgid ja kuidas need on aastaga muutunud või täienenud?

Suurim eesmärk oli endale ja teistele tõestada Järva Teenuste vajadust. Täna saan ja julgen välja öelda, et uue allasutuse, mis tegeleb terves Järva vallas ühtse põhimõtte ja korralduse järgi, loomine oli ainuõige samm. Teine suur eesmärk

oli tegevuse digitaliseerimine, sealhulgas kinnisvarahaldus-tarkvara kasutuselevõtt ning töösse rakendamine. Poolaasta jooksul sai selgeks, olemasoleva personaliga ei ole seda suure töökoormuse tõttu võimalik saavutada. Jaanuaris kuulutasime välja konkursi halduse vanemspetsialisti töökohale ning tänaseks on üsna mitu huvilist kandideerinud. Olen optimistlikult meelestatud ning usun, et teeme käesoleval aastal suure sammu digitaliseerimise suunas.

Millised väljakutsed olid teile kui asutuse juhatajale kõige märgatavamad ja kuidas suutsite neid ületada?

Eesmärgistatud tegevuse saavutamiseks oli vaja teha mitmeid muutusi, mis võimaldaks olla varasemast edukam. Muudatused ja uus töökorraldus tekitavad inimestes paratamatult ebakindlust, rahulolematust ning kohanemine võtab aega.

Kõige märgatavam väljakutse oligi muutuste juhtimine ning seda valdavalt igas tegevusvaldkonnas. Edu saavutamise kiirus

sõltub inimeste kohanemise ja muutuste vastuvõtmise kiirusest. Seepärast on ja oli olulisel kohal informatiivne selgitustöö loodud asutuse eesmärkidest ja planeeritavatest tegevustest ning koostöö teiste hallatavate asutustega. Osapoolte vastastikune soov teha koostööd on edu pant.

Millised on olnud teie põhilised tegevusvaldkonnad aasta jooksul?

Kõik põhimäärusega seatud ülesanded ja tegevusvaldkonnad vajasid esimesel tegutsemisaastal kõrgendatud tähelepanu. Eraldi välja tuues vajasid kõige rohkem tähelepanu tehnosüsteemide puudused ja kinnisvara korrashoiuga seotud hooldustegevused. Mõnevõrra vähem tähelepanu vajasid tänavakaubanduse korraldamine munitsipaalmaal, müügipiletite väljastamine ja välireklaamiga seonduv.

Ühe valdkonnana tegutsseb Järva Teenused ka tootlustusega. Kuidas see läinud on?

Järva valla haridusasutuste tootlustus ja köögitoo korral-

damine tuli järk-järgult üle aasta teises pooles. Muudatus- tega seondult on mõningad probleemid esile kerkinud, kuid need oleme suutnud operatiivselt lahendada. Praegu viime läbi rahuloluküsitlust eesmärgiga saada vahetut ja konstruktiivset tagasisidet haridusasutuste tootlustusega seotud kitsaskohtadest. Kui varasemalt toimetas iga allasutuse köök isemoodi, siis nüüd toimub köögitoo vallas ühtsetel alustel. Kollektiiv teeb koostööd hingestatult ja hästi, seega on põhjust rahul olla. Käesoleva aasta eesmärk on suurendada toidulaua mahetoidu osakaalu.

Milliseid tagasisidet olete saanud teenuste kasutajatelt või klientidelt?

Eelkõige esindame Järva valla huve ning sellest tingituna kõikidele osapooltele meele järgi olla ei saa. Lepingupartnerite ja -täitjate tegevuse osas oleme nõudlikud ning sellest tingituna saame neilt aeg-ajalt negatiivset tagasisidet. Hallatavate asutuste tagasiside on erinev. Rahulolematust väljendavad peamiselt

asutused, kus varasemalt on olnud hoonepõhised haldustöötajad (majandusjuhid, remonditöölised, majahoidjad jne).

Rahulolu väljendavad hallatavad asutused, kelle struktuuris ei olnud haldustöötajaid, kes varasemalt olid oma muredega üksi ning kelle probleemid Järva Teenuste poolt nüüd operatiivselt ära lahendatakse.

Järva Teenused teadvustab ja aktsepteerib Järva valla hallatavate asutuste väljendatud konstruktiivset kriitikat ja loodab sisukale koostööle.

Kuidas on läinud personali kaasamine ja arendamine?

Personali kaasamine on mulle väga olulisel kohal. Kaasamine, infovahetus ja usaldus loob aluse ühise eesmärgi suunas liikumisele, annab kollektiivile tunde, et nad on asutusele vajalikud ning nendega arvestatakse. Kaasamise ja arendamisega tegeleme aktiivselt, korraldades töökoosolekuid, koolitusi ja infopäevaseid. Möödunud aastal toimusid koolitus- ja infopäevad puhastusteenindajatele ning kokkadele.

Järvamaal on vere loovutamise populaarne

MARIS PRAATS

2023. aastal väisas verekeskus Järvamaad (Koeru, Paide, Türi) doonoripäevadega 18 korral. Kokku külastas neid 1166 inimest ja vereannetusi tehti 1044, mis tegi keskmiseks vere loovutuseks 58 annetust ühe söidu kohta. 2022. aastal keskmine loovutuste arv 53.

„Rõõmustav on ka see, et doonorlusega alustas 52 järvak (2022. aastal oli neid 38). Järvamaa doonoreid saame jätkuvalt kiita ja tänada lojaalsuse ning suur südame eest, teie panus abivajajatele on hindamatu,“ sõnas Põhja-Eesti regionaalhaigla kommunikatsioonispetsialist Elina Riispapp ja lisas, et järvakate suur süda tuli eriti hästi esile 2023. aasta Paide viimasel doonoripäeval, 27. detsembril, kus verd soovis annetada lausa 100 doonorit.

„Üle pika aja väisasime selle aasta 11. jaanuaril ka Aravet (2023. aastal me Aravetes doonoripäevi ei korraldanud), kus doonoripäeva külastas 25 inimest ja vere loovutusega lõppes külastus 24 doonorile. Doonorite kogukonnaga liitus kolm uut liiget,“ sõnas Riispapp ja lisas, et Aravetel on doonoribuss käinud varasemalt regulaarselt. „Viimati käisime 2022. aastal, aga kuna seal oli külastajate arv väike ja sõit pikk, siis tekkis väike paus,“ tõdes ta ja jätkas, et asukohad sõltuvad paljuski sellest, kuidas kultuurimajades ja koolimajades vabu aegu pakkuda on ning milline on varasemalt olnud aktiivsus.

16. jaanuaril toimus Koerus taas doonoripäev, mida külastas 39 inimest, kellest 32 said verd annetada. Doonoriperega liitus ka üks uus liige.

Kes on doonor ja kuidas saada doonoriks?

Doonoriks sobib terve, puhanud ja söönud ning vähemalt 50 kilogrammi kaaluv 18–60aastane inimene, kes on Eesti vabariigi kodanik või elanud Eestis elamisloa alusel üle ühe aasta. Verekeskus julgustab doonoreid verd loovutama regulaarselt, kolm-neli korda aastas. Meestel peab kahe vere loovutamise vahel olema 60 päeva ja naistel soovitatavalt 90 päeva.

Verd andma minnes võta alati kaasa fotoga isikut tõendav dokument. Vere loovutusele eelneval ja samal päeval tuleb tarbida rohkesti mahla või vett ning süüa väherasvast toitu. Enne vere loovutust tuleb kindlasti süüa. Sobivaim aeg vere andmiseks on kaks-kolm tundi pärast söömist.

Lisainfot saab verekeskuse kodulehelt www.verekeskus.ee.

Hallatav asutus toob uudistama ka teisi valdu

MARIS PRAATS

Jaanuarikuus on vallavalitsusel käinud külas mitmed teised omavalitsused, kelle soov on olnud eelkõige tutvuda arendus- ja majandusosakonna tööga ning juba aasta tegutsenud Järva Teenustega. Külalisi on käinud nii Tori kui ka Peipsiääre vallast.

9. jaanuaril käis külas Tori vald. Kõigepealt alustas arendus- ja majandusosakonna juhataja Triin Tippi koosolekut ametnike ja tegevusvaldkondade tutvustamisega. Seejärel andis Martin Põvvat ülevaate Järva Teenuste loomisest, selle väljakutsetest ja edusammudest.

Tori vallavalitsusele oli üllatav, et Järva Teenused tegeleb ka koolide tootlustamisega, sest neil on õhinemisejärgne aeg läinud peamiselt vana süsteemi korrastamiseks ning uute lahendusteni ei ole veel eriti jõutud.

Ka kinnisvara haldamine oli temaatika, mida arutati pike- malt, sest ka see on üks Järva Teenuste põhiülesandeid. Põvvat tunnistas, et haldamine on väljakutse, sest hallatavad asutused ei ole alati valmis muutustega kaasa minema. Tihti võib näha valla kodulehel nii korterite maotük- kide kui ka majade müügikuulutusi, mida müüb vallavalitsus. Ka Tori vallavalitsuse ametnikud kinnitasid, et pea kuus aastat on tegeletud aktiivselt kinnisvara müügiga, kuid endiselt jätkub sellist vara, mida müüa.

Pikemalt arutati ka teemade üle, mis puudutasid toiduhan-

keid, jäätmemajandust ja hea- korda. Näiteks on Tori vallas mureks, et viimasel ajal täituvad avalikud prügikastid kiiresti ja see on toonud kaasa surve neid tihemini tühjendada.

Kõne all olid ka kriisidega seotud teemad nagu generaatorid, kriisikomisjon, kütuse tagamine, soojasõlmed ja kriisivalmidus. Näiteks on Tori vallal olemas liigutatav tankur, mis võimaldab kütet eri mahutitest kätte saada. Pikem arutelu keskendus ka teede olukorrale, kus tuli muuhulgas jutuks, et Tori vallas on lausa viis rippisilda, mis kõik vajavad hooldust.

Kokkuvõttes oli kohtumine tulemuslik ja informatiivne, seal jagati kogemusi ning leiti võimalusi koostööks eri valdkondades. Edasi liikusid külalised Rakvere linnavalitsusesse, et ka sealt teadmisi ammutada.

16. jaanuaril külastas Järva valda Peipsiääre vald. Uuriti, kuidas Järva vald on loonud hallatava asutuse Järva Teenused, mis on selle plussid ja miinused ning kuidas on kõik sujunud. „Neil oli pikk nimekiri küsimustest, mida nad soovisid Järva Teenuste loomisest teada,“ sõnas arendus- ja majandusosakonna juhataja Triin Tippi.

Prügimaja ehitamine: Mida peab teadma?

MARIS PRAATS

Prügimaja on muutumas hädavajalikuks elemendiks igas kodus. Jäätmete liigiti kogumine on vähim, mida me suure tarbimise juures saame teha, et materjalid uuesti ringlusse suunata. Iga ehitus algab planeerimisest (juurdepääs, tuleohutus, lumelükkamine jne). Planeeritavad ehitised sealhulgas ka prügimaja peab olema visuaalselt auditav ning sobima piirkonna miljööga ning seejuures tuleb arvestada ehitiste seadustamise nõuetega.

Kui prügimaja ehitamisel ei järgita kehtestatud reegleid, võib valla valitsus nõuda ehitise lammutamist.

Detailplaneeringu kohustus sega aladel

Detailplaneeringu kohustusega aladel ehk tiheasustuses peab kuni 20 ruutmeetrise ehitisealuse pinna väikeehitise püstitamise kaitsusest teavitama vallavalitsust, esitades kümme tööpäeva enne väikeehitise püstitamise alustamist taotluse ehitise püstitamiseks koos asendiplaani ja väikeehitise arhitektuurse lahendusega. Sellisteks aladeks Järva vallas on Järva-Jaani alev ning Ambla, Aravete, Koeru, Käravete ja Peetri alevikud.

Asendiplaaniks sobib katastriüksuse plaan või geodeetiline alusplaan või muu kinnis-

tu pindala hõlmavale plaanile joonistatud skeem, kus on ära näidatud väikeehitise kuju, gabaariitmõõdud ja kaugus piiridest.

Arhitektuurse lahenduse kirjeldamiseks tuleb esitada joonis või joonised (põhiplaan, vaated, vajadusel lõige) väikeehitise kohta koos põhimõõdudega (pikkus, laius, kõrgus). Kui tegemist on ostutootega (näiteks monteeritav prügimajake või puitmajake), võib esitada ka toote infotruukise, kus on ära näidatud ehitise mõõdud.

Hajaasustuses

Hajaasustuses on alla 20 ruutmeetrise ehitise püstitamine vaba ehitustegevus. See tähendab, et ehitisluba ei ole vaja taotleda, kuid ehitise peab siiski vastama kehtivatele nõuetele, sealhulgas tuleohutusnõuetele.

Väikeehitise asukoht

Väikeehitise kavandamisel krundile peab arvestama sellega, et naaberkrundile ei seataks täiendavaid ehituslikke piiranguid. Seega tuleb soovitud väikeehitis kavandada mitte lähemale kui neli meetrit krundi piiridest. Jälgima peab ka, et väikeehitist ei püstitataks naabri hoonetele lähemale kui kaheksa meetrit (miinimum tuleohutuskaja). Oma kinnistu hoonete suhtes tuleohutuskaja ei pea arvestama.

Erakogu

Hajaasustusprogramm aitas perel maale elama asuda

MARIS PRAATS

Igal aastal taotlevad hajaasustusprogrammist rahastust paljud pered. Konkurents on muutunud isegi nii tihedaks, et kõik esimesel korral rahastust ei saagi. Eelmisel aastal sai rahastuse puurkaevu ja kanalisatsiooni rajamiseks ka Marianne Metsson, kelle sõnul lastega maale kolides oligi kõige suurem väljakutse hakkama saada vee ja kanalisatsioonita. „Oleks ebatõenäoline käia kolm aastat

naabri juurest kanistriga vett nurumas, kuigi naabril poleks selle vastu ilmselt midagi, sest naabritega on meil vedanud. Oma maa pealt saadav vesi on aga ikka oma vesi ning kui kuivkäimla asemel saab WC-d kasutada, on peaaegu kõik mugavused maal elamiseks olemas,“ sõnas Metsson.

Tema sõnul oli kogu protsess väga lihtne ja arusaadav. „Kindlasti on selline toetus maale elama kolides suureks abiks,“ sõnas ta ja lisas, et suurima puudusena saab

välja tuua selle, et kui kõik saavad korraga vastuse, võivad ettevõtetel tekkida järjekorrad ning kõiki töid ei pruugi enne külma valmis saada. „Kaevuga meil läks nii, et esimesel suvel ei saanudki vett, sest külmad tulid peale ning pidime ootama järgmist hooaega. Kanalisatsiooni puhul olime targemad ning vestlesime vahetpidamata kaevuritega, et nad kindlasti esimesena meid võtaks, kui positiivne vastus saabub,“ lausus ta.

Üldise ehitusega on pere-

kond aga rahul. „Suve keskel kaevatud torud olid juba kuu aja pärast endises olukorras, ei mingit muda sügisel, sest muru oli juba täies hiilguses tagasi seal, kus olema pidi.“

Metssoni sõnul oli taotlemine kerge, sest kõik blanketid olid olemas. „Soovitaksin raudset närvi ning enne pakumiste küsimist (tuleb küsida ettevõtete tausta – kõige kallim ei pruugi olla kõige parem ning kõige odavam kõige kehvem,“ lausus ta viimaks.

Järva-Jaani gümnaasiumi õpilasi sõidutab uus buss

MARIS PRAATS

Alates jaanuarist on Järva-Jaani gümnaasiumi kasutuses uus buss Renault Traffic, mis teeb hommikuti ringi, viib osa õpilastest Karedalt Peetrisse bussile, sõidab Koeru ja siis toob sealt teelt õpilased Järva-Jaani. „Enne Kareda ringi toob buss õpilased kooli ka Ahulast,“ selgitas Järva-Jaani gümnaasiumi direktor Anneta Tammiste ja jätkas, et pärast kooli viib buss õpilased kodudesse, kuhu bussid

ei liigu või tuleks neid liiga kaua oodata.

Bussiga lihtsustub ka õpilaste viimine olümpiaadidele ja väiksematele võistlustele. „Vana buss oli liiga vana,“ tõdes Tammiste ja täiendas, et selle pidev remont ja ülalpidamine läksid kulukamaks kui uus sõiduk. Lisaks oli eelmine buss nii suur, et seda B-kategooriaga juhtida ei saanud, praeguse uue bussiga see takistus aga laheneb ning seetõttu on võimalused bussi kasutada ka suuremad.

2023. aastal müüdi vara üle poole miljoni eest

MARIS PRAATS

Vallavalitsuse üks ülesandeid on korrastada kinnisvara, mis vallale kuulub. Tihti peale on vara saadud eelmistelt valdelt või on inimesed vara vallale pärandanud. Kuna palju sellist vara on halvas korras, on vald pidanud mõistlikuks see ära müüa, et anda kinnisvarale uus hingamine.

Vallavara müük on üks võimalusi valla eelarve tulust suurendada. Müüakse kinnistuid ja muid vallavaraobjekte, mis ei ole vallale enam vajalikud või mille väärtus on suurem kui nende kasutuskulud. Lisaks aitab see saavutada valla arengukava eesmärke, luues juurde uusi elamu- või ärialasid.

Järva vald müüs 2023. aastal 19 kinnisvaraobjekti ja ühe söi-

duki. Kokku teenis vald müügitulu 550300,3 eurot. Kõige kallim müük oli 350 000 euro eest müüdud kinnistu Kurisoo külas. Tegemist on 7,5 hektari suuruse krundiga, millel asub Aravete kardirada. Teiseks kõige kallimaks kinnistuks oli Kaalepi külas asuv Tasupere ning järgmine hinnalt oli Järva-Jaanis asuv kinnistu aadressil Võimla tee 9.

Kõige odavam müük oli 600 euro eest müüdud kinnistu Ervita külas, mis müüdi otsustuskorras.

Kõige rohkem kinnisvara müüs vald enampakkumisel ja neli kinnisvaraobjekti otsustuskorras. Lisaks kinnisvara müügile müüs vald 2023. aastal ka ühe sõiduki. Ford Transiti kaubik müüdi enampakkumisel 2820 euro eest.

Vallavanem Toomas Tammik: Hajaasustus nõuab meilt ainult tarku otsuseid

MARIS PRAATS

Uue aasta algul on traditsioon teha vallavane-maga intervjuu, et võtta kokku eelolnud aasta ning vaadata veidi ka tulevikku.

Mis jääb 2023. aastast kõige rohkem meelde Järva valla, maakonna, Eesti riigi ja/või isikliku elu seisukohast?

Riigi vaates oli väga segaste signaalide aasta. Arusaamatust oli palju. Algul räägiti üht, siis hoopis vastupidist. Näiteks ütles peaminister Kaja Kallas riigikogus: „Lugege mu huultelt: maksud ei tõuse! Punkt!“ Mõni aeg hiljem sai selgeks, et tõusevad siiski. Kogu kommunikatsioon, mida valitsus läinud aastal tegi, oli raskesti jälgitav ja vastuoluline.

Aga mis oli hästi? Riigi, maakonna ja valla muudavad heaks meie tublid inimesed. Eestlane, isegi kui on keeruline aeg, rühhib raskustest läbi ja suudab toime tulla – me pole allaandjad.

Lõppevat aastat jääb meenutama ka koolinoorte laulu- ja tantsupidu. Laulupeol sadanud vihm ei suutnud emotsioone pihendada, vaid vastupidi, võimendas neid – suurest paugust ja äikesevihmast räägivad kõik veel kaua, liiati, et noorte lemmik oli Mari Kalkuni „Sata, sata“. Laulu- ja tantsupeol oli väga tore näha nii palju Järva valla noori. Järva valla kollektiivides osales kokku 253 last ja noort, lisaks oli Järva valla lapsi ka maakondlikes, riiklikes ja naabervaldade kollektiivides. Näiteks osalesid Järva valla lapsed orkestris Türi, Paide muusika- ja teatrimaja lastekooris ning Järvamaa tütarlastekooris. See kasvatas kindlasti meis kõigis ühtsust. Oli hästi tore käia neile maasikaid viimas, sest tean omast käest, kui väsitav on proovide periood, kuid esinemised ja koosolemine on tegelikult väga suur väärtus. See annab inimestele tulevikuks teotahet. Kõik, kes meie noortega tegelevad, annavad panuse, et neist tuleksid aktiivsed kodanikud. Aktiivne on tore olla. Aktiivsena saab enda ellu palju uusi võimalusi, väljakutseid, tutvuseid – kõike kasulikku tulevikuks.

Täna kõiki Järva valla inimesi, nii neid, kes valla heaks

töötavad, kui ka neid, kes siin elavad. Vaatamata suurele territooriumile oleme iga aastaga üha rohkem üks vald. Erimeelsusi on, aga oleme suutnud jääda viisakaks ja lugupidavaks. Üksteist me maha ei kanna, ära ei tühist.

Järva vallas oli väikeste, kuid oluliste kordaminekute aasta. Me ei heitnud meelt, kui suured investeeringud takerdusid, vaid püüdsime leida järgmisi ja järgmisi tegevusi, mida ellu viia. Imavere rülapark, Peetri raamatukogu renoveerimine, kaasava eelarve toel teoks tehtud Aravete madalseiklusrada ja Karinu külaplats ning Ambla kogukonna rajatud park, mis kandideerib ka Järvamaa aasta teo tiitlile, riigi toel ukrainlastele remonditud kaheksa korterit, Valgehobusemäe suusa- ja puhkekeskuse soetatud uus rajatraktor, uue rajamajana sai ka Koeru piirkond. Suusaradade tegemise võimekus on meil nii Imaveres, Koigis, Koerus, Järva-Jaanis, Aravetel kui ka Valgehobusemäel. Suusaradade võrgustik ja hooldamise võimekus on samuti ülihea. Selle üle võime küll uhkust tunda, et Järva vald on suusavald.

Lõppenud aastal toimunud hoolekandereform oli õige samm, kuid selle käivitamine oli riigi poolt konarlik, tõi omavalitsustele

kaasa teatavat segadust ja hulga tööd. Kiidan meie sotsiaaltöötajaid, kes sellega kenasti toime tulid. Muide – Järva valla kehtestatud hoolduskomponendi piirmäär on Tartu ja Tallinna järel suuruselt kolmas ehk kuni 710 eurot.

Järva vallas on ukсед avanud hooldekodud Peetris, Päinurmes, uue aasta algul Järva-Jaanis. 1. septembrist on Koeru hooldekeskus Paide linna ja Järva valla ühisettevõtte.

Oli muutuste aasta. Tegime suuri, tulevikku suunatud otsuseid. Tööd alustas Järva Teenused. Võib tunduda, et mis see ära pole, kuid see on suur muutus. Oleme muutused ellu kutsunud, kuid 2024. aastal oleks vaja ühte-teist täiustada ning olukorda stabiliseerida, aeg on võtta rahulikumalt ja keskenduda olukorra tugevdamisele. Rääkides haridusvõrgu korrastamisest, siis läinud sügisest alustasid tööd Põhja-Järva kool ja Järvapesa lasteaed – ka need on suured, inimesi mõjutavad muutused. Need pole olnud populaarsed otsused ja on nõudnud nii volikogult kui ka vallavalitsuselt analüüse ja otsustusjulgust. Et kohelda meie valla koole ühtsetel ja arusaadavatel alustel, võtsime kasutusele õpetajate koosseisutabelid. Kuigi esimese eesmärgina

soovisime seda käivitada aprillis, olid mõned raskused ning üldiselt hakkas uus süsteem toimima septembrist, kuid see vajab veel rohkem analüüsi ja kohandamist, et hakkaks koolide vajadustele vastama. Kokkuvõtlikult oleme muutusi teinud selleks, et kõik saaksid võrdselt koheldud.

Samamoodi eriplaneering, mis käib Järva vallas täie hooga – see toob tulevikku vaadates kaasa väga suure muutuse. Sellesse omavalitsuse töö ongi. Mingid asjad suudame lükata käima täna, kuid paljusid vilju saavad maitsta juba uued vallavalitsused ja koalitsioonid.

Oli sõprusvaldade aasta. Juulis uuendasime sõpruslepingut Soome Ilmajoe vallaga ja detsembris viimasel vallavolikogu instungil kiideti heaks ka uus sõprusleping Kokkolaga, mida sõidame sõlmima märtsis.

Meid on külastanud mitmed Eesti omavalitsused, kes on imestanud, kui palju oleme suutnud ära teha asju, millest nemad alles mõtleavad ehk me pole sabassörkijad, vaid eeskäijad. Nad pole saavutanud seda üksmeelt, mis meil on olemas.

Mis sulle endale aastast enim meelde jäi?

Mulle endale jäid meelde rah-

vakohtumised nii kevadel kui ka sügiskul. Need olid väga meeldivad kohtumised. teeb heameelt, et huvi inimestel on olemas. See annab võimaluse kohtuda just nende inimestega, kelle heaks Järva vallavalitsus töötab. Nii mitmedki mured said pärast neid kohtumisi lahenduse.

Eelmine aasta oli külaliikumiste aasta. On hea meel tõdeda, et kogukondlikku ja ühiskondlikku aktiivsust on olnud rohkem kui varasematel aastatel. Koostegemine ja kogukondlik aktiivsus on kasvanud. Vallana on meile oluline seda initsiatiivi toetada. Näiteks on meil olemas mittetulundusliku tegevuse toetused ehk rahaline tugi neile. Võimalik, et see kasv on tulnudki selle arvelt, et meil on võimalus neid toetada. Projektitoetust anti 2023. aastal 87 925 eurot 112 projektile. Lisaks sai 39 mittetulundusühingut tegevustoetust, neli spordiklubi sai spordiklubi toetus, kaasfinantseerimise toetust jagati 11 000 euro ulatuses 23 projektile ning usulisi ühendusi toetati 34 200 euroga.

Mis on Järva valla suurim väljakutse 2024. aastal?

Hajaasustus oli, on ja jääb meie suurimaks väljakutseks.

Meie eelarve elaniku kohta on mõne teise omavalitsusega võrreldav, aga meie pindala on neist 122 korda suurem – saame kõik aru, et see ongi meie väljakutse luua nutikaid lahendusi, optimeerida, säästa. Et oleksime konkurentsivõimelised, peame kõike teistest targemini tegema. See nõuab kõigilt pingutust. See on meie igapäevatöö osa. Hajaasustus nõuab meilt ainult tarku otsuseid, et oleksime konkurentsivõimelised. Me ei saa loota sellele, et riik parandab meie olukorda. Meil endal tuleb teha maksimum, et olla heas konkurentsivõimes teiste omavalitsustega.

Mis Järva valda 2024. aastal üldiselt ees ootab?

Kui aastat 2023 saab nimetada muutuste aastaks, siis aastat 2024 stabiliseerimise aastaks – jätkame käima lükatud ümberkorralduste ja muutustega, mis on vajalikud, et tulevikus oleksime jätkusuutlikumad ja veelgi võimekamad.

Suur teema, millega aastal 2024 tegeleme, on Väätsa Prügila AS-i aktsiate müük.

Loodan ka, et vabariigi valitsus saab lõpuks konsensuslikult aru – maaomavalitsused vajavad täiendavat tähelepanu. See on sisejulgeoleku küsimus, et meid toetataks ka eelarveliselt piisavalt.

Mida inimestele uueks aastaks soovida?

Loodan, et tuleb parem aasta, kuigi ega seegi halb olnud, pigem tegus. Tahaks loota, et pinget ja survet inimestele oleks vähem, et nad saaksid sellest mäsust taastuda.

Soovin, et inimesed märkaksid enda ümber väikseid, kuid olulisi asju. Et saaksime aru, et vaatamata kõigele on meil suures plaanis kõik hästi. Önn peitub väikestes asjades. Inimesed saavad igal ajal õnnelikud olla.

Paslik on lõpetada novembris oma 85. juubelit tähistanud Järvamaal sündinud ning Jalgsel, Amblas, Järva-Jaanis ja Paides koolis käinud kirjamehe Hando Runneli luuleridadega:

„Ei taha mina tagasi ei tea mis kuldseid aegu, ma tahan olla õnnelik siinsamas ja just praegu...“

JÄRVA VALLA AASTA T

1. Orina mõisa arendamine

2022. aasta detsembris otsustas Järva vald võõrandada Orina mõisa kutseliste autojuhtide koolitusega tegelevale Ametikoolitus OÜ-le, mida tuntakse ka Autoserdi nime all.

„Astusin majja ja mõtlesin, et see ei ole võimalik,“ kirjeldas oma esimest kohtumist Orina mõisaga Ametikoolituse OÜ juhatuse liige Lenno Pöder. Tal hakkas kujutusvõime kohe tööle, kuidas seda paika elustada – paljud inimesed on ju siin traktoristideks ja veoautojuhtideks õppinud.

Firma on mõisale andnud uue hingamise ning loonud sinna õppe- ja kultuurikeskuse, mis on suunatud nii autojuhtidele kui ka laiemale avalikkusele. 2023. aasta märtsist alates on korraldatud kokkutulekuid, taskuhäälingu salvestusi, etendusi ja koolitusi. Koostöös kogukonnaga on tehtud talguid, et mõisa korrastada. Autosert teeb koostööd ka teiste kohalike ettevõtetega, et pakkuda külastajatele põnevas hoones võimalikult head kogemust.

2. Kalarikkuse suurendamine Järva valla järvedes

Ligi kümme aastat on oodatud aega, et Järva valla järvede kalastikku rikastada – haugimaime, keda meie järvedesse soovitati tuua, polnud lihtsalt kusagilt saada. 2022. aastal läbi viidud uuring kinnitas sama – kõige rohkem oleks vaja suurendada haugipopulatsiooni.

Mai alguses jõudis Järva-Jaani tehisjärve ja Väinjärve äärde auto, kust tõsteti välja kaks anumad koos 25 000 haugivastega, et need vette lasta. Väinjärv sai 20 000 ning Järva-Jaani 5000 kalakese poolest rikkamaks. Selle eest seisis hea Koeru kalandus- ja matkaklubi ning Järva-Jaani kalastusklubi.

Nüüd jääb vaid oodata. Haugid kasvavad umbes kümme sentimeetrit aastas, seega tibusid saab lugeda umbes viie aasta pärast, kui nad on vähemalt poolemeetrised purakad.

3. Ambla pargi rajamine

Ambla pargi rajamine MTÜ Ambla Seltsi eestvedamisel on tunnustust vääriv ettevõtmine, sest see töö aktiveeris kogu Ambla piirkonna. Pargi rajamisest võtsid osa paljud kogukonnaliikmed ja grupid: park tõi kokku koolilapsed, erivajadustega inimesed, eakad, ettevõtjad ja pered.

Park, mis sündis keset Ambla alevikku ühisloominguna, parandab tohutult aleviku üldmuljet ja pakub aasta ringi võimalusi vaba aega veeta. Ambla selts sidus pargi loomisega ka teised kogukonda ühendavad ettevõtmised, nagu jõulumatkad „Laulu ja laternaga“, pereüritused (Lembitu matk) ning pärimuspäeva „Pärimus ja pruukost“. Park on sümbol, mis näitab Ambla aleviku jätkusuutlikku arengut ja peegeldab kogukonna visiooni Amblast kui peresõbralikust elukeskkonnast.

4. Imavere rulapargi ehitamine

Imavere rulapark valmis tänu Imavere kooli, lapsevanema Merlin Miilitsa ja projektikirjutaja Triini Tippi omavahelisele heale koostööle.

29. septembril avatud Imavere rulapark erineb teistest disaini poolest. See on *pump track*'i stiilis, kus saab endale hoogu pumbata ja seda suurendada. Ühest otsast teise on 35 meetrit, keskel palju vaba pinda, „ufo“ ning metalläärtega kastid. Tegu oli algselt kaasava eelarve hääletusse valitud projektiga, mis ei leidnud küll paaril aastal sedavõrd poolthääli, et võita, kuid nüüdseks on Imavere elanike unistus teoks saanud.

Rulapargi projekteerimine ja ehitamine maksis 62 844 eurot. Lisaks sellele mahtus projekti „Imavere ja Käsukonna noored õue seiklema“ ka Käsukonna madalseiklusrada, mis maksis 17 880 eurot. Raha saadi Leaderi aktiivse elukeskkonna ja kogukonnateenuste programmist. Rulapargi ehitas Gruuvi Group OÜ.

EGU 2023 NOMINENDID

5. Imavere kooli lasteaia mänguväljak

Paar aastat oli Imavere lasteaed ilma mänguväljakuta, sest vana lagunes ja tuli maha võtta. Ühel päeval helises lasteaia telefon – Graanul Investi Imavere tehas tootmisjuhi Andrus Ränniku eestvõttel pakkus oma abi ja tõi kaasa teisegi toetaja Fibenoli. Nii kerkiski augustis Imavere kooli Mõmmi lasteaia juurde vaid paari-kolme päevaga uus mänguväljak, mis 30. augustil avatuks mängiti. Oma toetuse andsid ka Järva vallavalitsus, kogukonnaliikmed ja eraannetajad kogu Eestist. Mänguväljak maksis 8900 eurot.

Kuna lasteaias käivad lapsed ka teistest maakonna omavalitsustest, on panus seetõttu suuremgi kui ainult Imavere piirkonnale.

6. Karinu küla uus laululava

23. juunil avati jaanipeoga Karinu uus külaplats ja laululava, mille rajamiseks saadi 20 000 eurot Järva valla 2022. aasta kaasavast eelarvest. Seni peeti küla väliüritusi Karinu mõisapargis, mis kuulub eraisikule ja kus väike laululava oli täielikult amortiseerunud. Järva vallavalitsus andis külaseltsile avaliku maa, kuhu rajada külaplats ühisürituste korraldamiseks.

Õige külaplatsi juurde kuulub ka korralik laululava. Laululava rajamiseks kasutati ära kunagise viinaköögi maakivist seinu. Tulemuseks on omanäoline ja põneva väljanägemisega laululava koos tantsuplatsiga.

7. Koigi kooli õunamahlategu

Koigi kool on üks väheseid Järvamaal ja Eestis, kes võib uhkustada oma kooliaia, mille ilu on tunnustanud ka president. Aga aial on ka praktiline pool – õunaaed, mille ühelgi ubinal ei lasta raisku minna. Õpetaja Kalev Altmetsa algatus tehnoloogiaõpetuse tunnis, kus õpilased õppisid õunamahla valmistama, väärrib Järva valla aasta teo tiitlit mitmel põhjusel. See mitte ainult ei innustanud õpilasi praktilises õppes, vaid tõi ka rõõmu tervele kooliperele ja külalistele. Õpetaja Kalevi isiklik panus ning tema enda töövahendite kasutamine muutsid õppetunni eriliseks ja jätkusuutlikuks. Mahlast saadav rõõm kestab kogu aasta, pakkudes nii harivat kogemust kui ka maitseelamust. Selline algatus väärrib kindlasti tunnustust ning on hea näide õppimise rõõmust.

8. Madalseiklusrada Aravete kooli pargis

Juuli alguses valmis Aravete kooli pargis kauaoodatud madalseiklusrada, mis sai teoks tänu Järva valla kaasavale eelarvele.

Park avati pidulikult 26. septembril koos liikumisnädalaga ja üsna sportlikult: kooli vastne liikumisõpetaja Meelis Aasmäe pani koolipere ja vallajuhid esiteks võimlema ja kupatas seejärel lapsed rada tutvustama. Koolijuht Annika Orula rääkis, et park oli varem küll tore, aga siin polnud midagi teha. Koos hoolekogu liikmetega sündiski idee madalseikluspargist – igal pikal vahetunnil on rada lapsi täis.

Seikluspargi rajas 3Park OÜ, turnimisvõimalus maksis 9972 eurot.

Osale Järva valla aasta teo hääletusel

Järva valla aasta teo auhind antakse isikule, grupile, asutusele, ettevõttele või organisatsioonile, kes on vallas midagi olulist korda saatnud ning valla elanikke positiivselt mõjutanud, heaks eeskujuks olnud või Järva vallale tuntust toonud.

Kes saab hääletada?

- Hääletusel saab osaleda Järva valla elanik.
- Iga hääletusel osaleja saab anda ühe hääle endale meelepärase teo poolt.

Kuidas ja millal saab hääletada?

- Hääletamine kestab 25. jaanuarist 11. veebruarini 2024.
- Hääletada saab Järva valla veebilehel või Järva Valla Lehest välja lõigatud hääletussedelil, mis tuleb viia Järva valla raamatukogudesse või raamatukogubussi Krõõt.
- Hääletamisel isik identifitseeritakse.

Kui enim hääli kogub võrdselt mitu nominenti, antakse aasta teo auhind neile kõigile. Auhind antakse laureaatile kätte Eesti vabariigi 106. aastapäeva pidulikul kontsertaktusel 22. veebruaril Imavere rahvamajas.

- ☐ 1. Orina mõisa arendamine
- ☐ 2. Kalarikkuse suurendamine Järva valla järvedes
- ☐ 3. Ambla pargi rajamine
- ☐ 4. Imavere rulapargi ehitamine
- ☐ 5. Imavere kooli lasteaia mänguväljak
- ☐ 6. Karinu küla uus laululava
- ☐ 7. Koigi kooli õunamahlategu
- ☐ 8. Madalseiklusrada Aravete kooli pargis

Nimi

Isikukood

EESTI KIRJANDUSE PIDUNÄDAL

Ilus, ilus, ilus on maa, ilus on maa mida armastan

29. jaanuar – 3. veebruar 2024

ESMASPÄEV, 29. jaanuar

Koigi koolis kell 10.45 ja Imavere koolis kell 12.30 kohtumine kirjanik **Lumimariga**

Aravete raamatukogus kell 18.00 kohtumine kirjanik ja maailmarändur **Tiit Pruuliga**

TEISIPÄEV, 30. jaanuar

Eesti kirjanduse päev, kirjanik A. H. Tammsaare 146. sünniaastapäev
Kell 8.37 (päikesetõusul) eesti kirjanduse pidunädala ja A. H. Tammsaare sünnipäeva puhul pidulik lipuheiskamine Järva-Madisel Anton Hansen Tammsaare ausamba juures koos Albu kooliga.

Tammsaare muuseumis Vargamäel kell 14 aastanäituse „100 aastat soode kuivendamist Vargamäel” avamine.

Vestlus „Oõulikooli” toimetaja **Jaan Tootseni** ja näituse kuraator **Siiri Kvelliga**.

Koigi raamatukogus kell 17 kohtumine kirjanik ja kirjastaja **Epp Petronega**

KOLMAPÄEV, 31. jaanuar

Aravete koolis kell 9.50 ja Albu koolis kell 11 kohtumine kirjanik **Ottomariga**

Järva-Jaani koolis kell 11 ja Koeru koolis kell 12.25 kohtumine kirjanik **Tuuli Tolmofiga**

NELJAPÄEV, 1. veebruar

Koeru Kultuurimajas kell 11–16.30 eesti kirjanduse pidunädala konverents (otseülekandega). Ettekannetega esinevad kirjandusprofessor **Rein Veidemann**, kirjandusuurija **Mari Niitra**, kirjandusteadlane **Kadri Tüür**, Tammsaare muuseum Vargamäel kuraator **Siiri Kvell**

Järva-Jaani raamatukogus kell 18 kohtumine kirjanik ja maailmarändur **Hendrik Relve**

REEDE, 2. veebruar

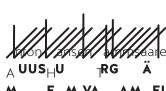
Albu mõisas 21. Hansenist Tammsaareni võistulugemine koolinoortele

Peetri raamatukogus kell 17 kohtumine kirjanik **Manona Parisega**

Esna galeriis kell 18 kirjanduslik vestlus professor **Marju Lauristiniga** ja näituse „Varemed ja vahtrad. Ene Mihkelsoni tekstimaastikud” avamine

LAUPÄEV, 3. veebruar

Albu rahvamajas kell 12 kirjanduslik oaas. Kirjanduslikul pingil esinevad kirjanikud **Mirjam Parve**, **Tõnis Vilu**, **Lilli Luuk** ja **Valdur Mikita**. Vestlusi juhib **Carolina Pihelgas**. Muusikalised vahepalad Järva valla pärimusmuusikutelt ja noorteansamblitelt. Peaesineja altpopmuusika ansambel **Lonitseera**.
47. A. H. Tammsaare nimelise Järva valla kirjanduspreemia üleandmine. Vestlusring preemia nominentide ja laureadiga.

www.kirjanduspidu.ee

Tammsaare kirjanduspreemia laureaat selgub üheksa nominendi seast

ARNIKA TEGELMANN

Järva valla 47. A. H. Tammsaare kirjanduspreemia nominendid selgusid lugejate ja hindajate koostöös. Inimesed kogu Eestis said 1.–10. detsembrini anda teada oma lemmikust 2023. aastal ilmunud Eesti autorite teoste seas.

Järva vallaraamatukogu direktori **Karmen Velitschinsky** sõnul ilmub eriti palju raamatuid aasta viimasel kolmel kuul ja lemmikteoste nimekiri oli pikk. „Seepärast on ka nominente tavalisest rohkem ehk sõelale jäi üheksa eriilmelist teost,” ütles ta. „Huvitav valik.”

Velitschinsky tunnistas, et sel aastal seisab žüriil ees kõige keerulisem valik. „Kui vaatate nominentide nimekirja, on selles nii Viivi Luik, Rein Raud kui ka debütant, poliitik **Sven Mikser** ja oma teise luulekogu ilmutanud **Kuu Elina**,” ütles Velitschinsky. „Teosed pole kuigi mahukad, kuid väga elulised ja aktuaalsed vaatamata sellele, et

mõne raamatu tegevus toimub eelmise sajandi alguses. Esindatud on ka Ukraina teema, aga ei räägita otseselt sõjast, vaid hoopis sellest, kuidas põgenikud tavaelus hakkama saavad. Üle pika aja on nomintide seas ka üks noortele kirjutatud raamat, **Marek Liinevi** „Raske on olla inimene”. Teos räägib taas sõjast, aga seekord võtmes, et mis oleks, kui sõda toimuks Eestis just praegu, nagu see on Ukrainas. Fantaasia, aga väga tõetruu.”

Ühel ajastul peatuvad **Piret Jaaksi** „Taeva tütrede” ja **Rein Raua** „Katkurong” – teemad pole lihtsad, kuid need on loetavalt kirjutatud ja avardavad lugeja maailmapilti. „Ka **Sven Mikser** on väga hästi ajastut tabanud – tema romaanis kirjeldatud suhted olid taasiseseisvumiseelses Eestis veel tabu. Kokkuvõttes on romaan aga kerge ja õhuline lugemine,” kinnitas Velitschinsky.

Ka **Ulrika Kelk-Pedersen**

Järva valla 46. A. H. Tammsaare kirjanduspreemia laureaat oli Mehiss Heinsaar.

„Kassikuld” haakub tänase päevaga, sest räägib õpetajatest. „Ta on koolis töötamise teema väga humoorikalt kirja pannud,” lisas Velitschinsky. „Mulle tundub, et sel aastal läheb hindajate vahel kõvemaks vaidluseks, kellele anda seekordne preemia, kuid 26. jaanuariks

peab laureaat selguma.” Pree-mia, 1500 eurot koos Anton Hanseni lemmiku, õuna-poh-lamoosiga, antakse kätte eesti kirjanduse pidunädalal 3. veebruaril kell 17 Albu rahvamajas, kus toimub Kirjanduslik Oaas, kuhu on kutsutud kõik üheksa nominenti.

Järva valla 47. A. H. Tammsaare kirjanduspreemia nominendid

Viivi Luik „Kuldne kroon”

Kuu Elina „Kuu luul”

Mart Kadastik „Naised, raha ja sõda”

Marek Liinev „Raske on olla inimene”

Urmas Vadi „Kuu teine pool”

Piret Jaaks „Taeva tütrede”

Sven Mikser „Vareda”

Rein Raud „Katkurong”

Ulrika Kelk-Pedersen „Kassikuld”

Žürii

Anneta Ojaste, Põltsamaa ühisküm-naasiumi direktor;

Kaja Leidtorp, Järva vallaraamatukogu

Ahula ja Albu raamatukoguhoidja;

Ene Lõõnik, Järva vallaraamatuko-gu

Aravete raamatukoguhoidja;

Karmen Velitschinsky, Järva valla-

raamatukogu direktor;

Jane Kiristaja, Järvamaa keskraa-

matukogu direktor;

Reelika Rääm, A. H. Tammsaare

muuseumi juhataja;

Terje Kuusmann, Järva vallaraama-

tukogu Peetri raamatukoguhoidja;

Igor Kotjuh, Koigi kooli eesti keele õpetaja;

Allika Jüris, Järva vallaraamatukogu

Imavere raamatukoguhoidja;

Arnika Tegelman, Järva vallavalit-

suse avalike suhete peaspetsialist;

Kadri Kaarlep, Albu põhikooli eesti

keele õpetaja.

Matkajad kõnnivad mööda vana raudteetammi

ARNIKA TEGELMANN

XVII kontradmiral Johan Pitka mälestusele pühendatud rahvamatk toimub juba 11. veebruaril, seekord pannakse erilist rõhku turvalisusele.

Viieteistkümnel Pitka matkal kulgesid osalejad mööda maanteed Jalgsemalt Peetrisse. Kaitseliidu Järva maleva ülem **Kuido Pettai** meenutas eelmist, 16. matka, kui mitusada inimest kõndis mööda Järva-Jaanist Tamsallu viivat maanteed ja kuigi oli pühapäev, kihutasid rekad mööda otse matkajate külje alt. See matkatee oli südamekujuline ja õnneks ühtegi õnnetust ei juhtunud.

Sel aastal tehti rajal kor-

rektuure. Teekonna pikkus jääb samaks – laias laastus 15 kilomeetrit. Kuid tee minnakse ja matk lõpeb Jalgsema külamaja juures ehk mure, kuidas matka lõppedes oma auto juurde pääseda, jääb ära. Parklad on lubanud lumest puhtaks lükata OÜ Paistevälja, parkimist korraldab Jalgsema külaselts.

Matkpäev algab kell 10, kui Jalgsemal külamaja kõrval Johan Pitka mälestuskivi juures peetakse kõnesid. Rajale minnakse üheskoos kell 10.30. Esimene pikem peatus on Järva-Jaanis, kus asetatakse lilled vabadussõja monumendile ja valla teeninduskeskuse ees pakutakse kuuma mustikasuppi.

Edasi kulgeb tee Soo täna-

vat pidi üles, Nurme ja Kalda tänava kaudu raudteetammile. „Väldime suurt maanteed. Tamm tuleb lumest puhtaks lükata,” pani Pettai ette. „Kor-raks põikame ka üle piiri Tapa valda.” Et keegi teelt ei eksiks, varustab kaitseliit kogu teekonna viitadega.

Matk läbi, saab Jalgsema külamaja juures end ka kirja panna. Siinkohal tasub meelde tuletada, et Pitka matka-le tuleb end eelregistreerida aadressil <http://tinyurl.com/2ujpvn4e>, 18. jaanuariks oli seda teinud juba 69 inimest (eelmisel aastal oli matkal osalejaid üle 360-ne). Eelregistreerimine lõpeb nädal enne matkapäeva ehk 4.vebruaril kell 23.59.

Matka lõpus pakutakse suppi. Matkaja võib kodunt kaasa võtta oma kausi või süüa korduvkasutatavast nagu laulupeol. Kui kõht täis ja meel hea, loositakse kõigi osalejate vahel auhindu. Omaniku leiab ka 17. mõök, mille on valmistanud OÜ Puraviku Tuuleveski sepad. „Kes korra mööga võitnud, see teist ei saa,” tuletas Pettai meelde.

Külastada saab Pitka tubamuuseumi ja kell 15 vaadata külamajas dokumentaalfilmi „Pitka legend”.

Et päev oleks pidulikum, kutsuvad korraldajad matkajaid üles kaasa võtma suuri ja väiksemaid rahvuslippe.

Rahvamatka toetab Järva vald.

Eva Linno

Muusikalembene Kiira-Marii Sirila: Suured lavad ei hirmuta

MARIS PRAATS

Karavani juubelituuril osalemine, mitmed esinemised ja võistlused nii laulmises kui ka flöödi-mängus, vahepeale kool ja huviringid – just selliselt võib kokku võtta Koeru keskkooli 2. klassis õppiva Kiira-Marii Sirila viimased kuud.

„Esinemised meeldivad. Natuke ikka kardan. Kui ma lähen lavale, siis harjun ära,“ kirjeldab Kiira-Marii enda tundeid.

Karavani juubelituur oli paras väljakutse

„Asi sai alguse sellest, et isa Marko mängib ansamblis Karavan ning tema tuli üks päev koju ja käis välja mõtte, et Kiira-Marii võiks liituda Karavani juubelituuriga,“ selgitas Kiira-Marii ema Kerli Sirila, kuidas tüdruk suurtele lavadele jõudis. Nimelt otsisid nad enda bändi liikmete laste seast kedagi, kes laulaks reisilaulu, mida kõik teavad pealkirjaga „Me armastame suplemist“. „Nii väikseid kui Kiira-Marii oli veel ainult ühel bändiliikmel, kuid tema

elab Norras ning logistika oleks läinud päris keeruliseks,“ selgitas Kerli ja jätkas, et nad lasid Kiira-Mariile seda laulu ning tema esimene emotsioon oli, et noh võib kah. „Nii see vurr septembris veerema hakkas.“

Kiira-Marii õpib muusikakoolis põhipillina flööti ja lisaks ka laulmist. Kui selles projektis osalemise mõte tekkis, räägiti Kiira-Marii lauluõpetaja, Liana Kullaseppaga, kes oli nõus Kiira-Mariile laulu selgeks õpetama. „See laul on tegelikult raske. Kuigi võib tunduda vastupidi, siis tegelikult on selles väga palju nüansse. Detailidega tehakse tööd,“ selgitas Kerli ja lisas, et lõpptulemus pärast harjutamist oli palju kompaktsem ja selgem ning sõnum tuli ilusti välja.

Karavani tuur ei olnud lapsel lihtne. „Olin ka ise päris väsinud“, sõnas Kiira-Marii ema, sest ajakava oli tihe. Juba lõunast tuli ära minna, siis oli lavaproov, öösel saadi tagasi koju. Väga palju oli ka ootamist. „Mängisin mängukoeraga, vaatasin telekast, mis laval toimus, saalis sai kuulata,“ rääkis Kiira-Marii. Ja nii neli päeva järjest.

Karavani juubelituur sai alguse Estonia kontserdisaalist. „Suur saal, kõrge ja suur lava,“ kirjeldas ruumi Kerli. Vahetult

enne lavale minekut viskas Kiira-Marii ennast ooteroumis diivanile pikali ja ütles, et kardab, et tema lavale ei lähe ja siit püsti ei tõuse. Hea, et just siis tuli lavalt alla Ivo Linna, kes hakkas temaga rääkima ja nalja tegema ning siis läks hirm üle. Selleks oli aega vaid paar minutit, sest Kiira-Marii pidi lavale minema. „See oli midagi, mida ma ei olnud varem näinud. Teadmatus on väga suur hirmutekitaja,“ lausub Kerli.

Lisaks laulmisele astus Kiira-

Marii lavale ka teises rollis. Nimelt oli tal vastutus mängida ka väike flöödipartii. „Päris eriala tuli ka ikka kaasa võtta,“ sõnas Kerli. Kiira-Marii sõnul ei ole tal vahet, kas ta esineb flöödi või laulmisega, mõlemad meeldivad talle ühtviisi.

Kui Kiira-Marii Estonia lavale astus, oli tal enda sõnul veel nii palju aega, et vaadata, kes saalis istuvad. „Ma otsisin tuttavaid,“ sõnas ta ja lisas, et iga kontserti kuulas ikka ka mõni tuttav. „Juba lasteaiast saadik on tal olnud selline soov, et ta peab lauldes nägema näiteks ema, siis rahuneb maha,“ sõnas Kerli.

Terve nädal oli sisustatud muusikaga ehk esmaspäevast neljapäevani oli juubelituur ning reedel Järva valla lauluvõistlus Lauluhääl, kus tuli samuti võistelda. „Kõrvaltvaatajana tundus, et see neli päeva oli väga hea trenn,“ sõnas Kerli. „Lauluvõistlusel oli hirmus esineda,“ tõdes Kiira-Marii ja ütles, et sõnad läksid meelest ära, kuid lõpuks sai Kiira-Marii oma vanuserühma lauluhundiks ning pääses edasi maakondlikku vooru. „Tundub, et kui omavanused on saalis, tekib kõige rohkem hirmu,“ täiendas Kerli.

Hoolimata pingelisest kontserttuurist saavutas Kiira-Marii maakondlikul lauluvõistlusel

8.–10. aastaste vanuserühmas esimese koha. Tema laul saadeti vabariikliku lauluvõistluse Tähtede Laul eelvooru. „Loodame parimat,“ sõnas Kerli. Kiira-Marii lauluõpetaja sõnul ei mäletagi ta, millal Koeru laulja viimati nii kaugele jõudis. „Ju siis laulas enda elu ja jättis sümpaatse mulje. Kiira-Marii oli laval vaba ja särav,“ sõnas Kerli ja täiendas, et laps on selle laulu täiesti enda omaks teinud. „Kogu liikumine on Kiira-Marii enda välja mõeldud ning just see teebki sellest vahva loo. Võtsime võistlusele kaasa ka vanamoelise kohvri, mis reisilaulu hästi ilmestas.“

Kuna lauluvõistlusele teist laulu ei jõutud õppida, esines Kiira-Marii ka seal looga „Me armastame suplemist“. Nii on ühe lauluga sisuliselt neli kuud harjutatud, esinetud ja võisteldud. „Kokku lugeda enam ei jõua,“ sõnas Kiira-Marii ja täiendas, et üks vahepeal oli ka ikka selline tunne, et jälle seesama laul.

„Need neli kuud on olnud päris pöörased,“ tõdes Kerli ja tõi näite, et enne jõulutuuri toimus esinemine ka Terevisioonis, milleks tuli ärgata juba kell viis.

Tegevust jätkub hommikust õhtuni

„Ma ise valisin, et tahan õppida flööti mängima. Ma vaatasin neid pille ja lihtsalt otsustasin, et see sobiks mulle,“ sõnas Kiira-Marii eriala valikut põhjendades ja lisas, et flööti hakkas ta mängima juba lasteaias, kogunisti viieaastaselt. Kõigepealt käis ta eelkoolis ning nüüd on muusikakoolis käinud kaks aastat.

„Minu lapsed on alati tööl kaasas käinud, üks valikud tulevad tihti ka vanematest, eeskujudest ja keskkonnast,“ sõnas Kerli ja lisas, et tema lapsi on muusika saatnud väikesest peale.

Siiani on Kiira-Marii flöödi-ga väga rahul. „Mulle meeldib. Hetkel unistan sellest, et saaksin endale pika huuliku,“ lisas Kiira-Marii, kelle käed ei ulatu veel selliselt, et tavapärase huulikuga mängida. Kohe, kui Kiira-Marii on piisavalt kasvanud, saab ta enda unistuse täita.

„Ma lähen lihtsalt edasi,“ sõnas Kiira-Marii küsimuse peale, mida noor neiu teeb siis, kui sõnad või noodid meelest ära lähevad.

Koolis meeldib Kiira-Mariile kehaline kasvatus, käsitöö, muusika, majandus ja informaatika. Näiteks majanduse tunnis nad joonistavad, teevad erinevaid ülesandeid ja vaatavad multikaid, kuidas rahaasjadega ümber käia. Muusikas on Kiira-Marii lemmikuks aga kellamäng. „Tegelikult meeldivad mulle igasugused pillid.“

„Saviring, võimlemine, rah-

vatants, muusikakool, mudilaskool,“ loetles Kiira-Marii enda tegevusi. „Tore on, kui on võimalus eri asjadega tegeleda,“ sõnas Kerli ja lisas, et mitmekülgsed tegevused ja areng tänu nendele on väga olulised. Muusikakoolis käib Kiira-Marii viis tundi nädalas. Järgmine aasta lisandub veel lisapillina üldklaver. Kiira-Mariil endal oleks veel soov õppida kitarri, kuid tuleb vaadata, kuidas see ajakavva mahub.

Kerli sõnul on ajakava üldiselt hästi paigas, kuid keerulisem on näiteks jõulude periood, kus mõnikord tuleb teha ka otsuseid, kuhu ja millega esinema minnakse. „Eks vahepeal teeb see kurvaks,“ tõdes Kiira-Marii.

„Hetki, kus pean lapsi muusikakooliga sundima või suunama, on ikka ette tulnud, kuid vanim laps on praegu selle üle juba väga tänulik,“ sõnas Kerli ja täiendas, et pilliõpe arendab igasugust peenmotoorikat ja samuti mälu, sest palad tuleb pähe õppida.

Kiira-Marii alustas õppimist siis, kui oli suur koroonamõll, mistõttu algselt paljudele pillikonkurssidele kohalepeale ei saanudki minna, vaid tuli saata videoid. „Päris-päris palju oli videote tegemist, tihti pidi mitu korda tegema,“ sõnas Kiira-Marii ja lisas, et salvestamine oli päris raske ja ette tuli nii pisaraid kui ka uuesti tegemisi. Samas loodab Kerli, et Kiira-Mariil on veel aega osaleda konkurssidel nii Eestis kui ka välismaal.

Ka flöödiga on Kiira-Mariil ette näidata mitu tublit tulemust. Viimati oktoobris võisteldi David Otto Wirkhausile pühendatud noorte puhkpilli- ja löökpillimängijate konkursil, kus Kiira-Marii saavutas oma vanuserühmas 2. koha.

„Kiira-Marii on kasvanud muusika sees,“ tõdes Kerli. „Esimene laul oli ema laul,“ meenutab Kiira-Marii enda esimest võistlusel osalemist, kui ta käis alles lasteaias. „Lasteaias laulsid nad peamiselt pundis, kuid julge on ta olnud alati,“ sõnas Kerli. „Kodus laulis ta laulu „Võilillelaps“, kui oli kahe- või kolmeaastane – rääkimine ei olnud veel päris selge, kuid juba siis oli aru saada, et see laps tajub muusikat,“ meenutas Kerli.

Tulevikus soovib Kiira-Marii saada hoopis loomaarstiks. „Juba lasteaiast peale olen tahtnud,“ lisas ta ja jätkas, et kõige rohkem meeldivad talle koerad, eriti papillon ja kuldne retriever. „Kiira-Marii on sihikindel. Poolteist aastat rääkis ta meile, et tahaks koera ning otsis Youtube’ist koe-ratõuge, joonistas neid, tegi meeletut eeltööd,“ rääkis ema Kerli. Nüüd ongi Kiira-Mariil kodus koer, papillon nimega Amin, kes on kogu pere lemmik.

Koostöös haridusasutustega alustame Järva Valla Lehes uue rubriigiga, kus jagame mõtteid, ideid ja praktilisi nõuandeid lastevanematele.

LASTEVANEMATE NIPINURK: Aeg õppimiseks!

Täna on fookuses õppimine ja õpistiilid, millest räägib ja teemat avab Põhja-Järva kooli direktor Annika Orula.

Õppimine on raske ning see peabki olema raske ja nõudma pingutust. Alles siis toimub tõeline õppimine, kui õpilane peab pingutama. Õppimine on muutuste esilekutsumine ajus. Aju on nagu muskel ja nii nagu tavali- se muskli kasvatamiseks peab seda treenima, peab ka aju pidevalt treenima, et see areneks. Et õppimine oleks tõhus ja õppimisele kulutatud aeg seda väärt, oleks mõistlik seda teadlikult teha. Hariduspsühholoogid on tõestanud, et mõned õppimisstrateegiad on tõhusad ja teised mitte. Toome siinkohal välja strateegiad, mida ta- sub õppimisel kasutada:

1. Õppimise hajutamine pikema aja peale – tihti juhtub, et kontrolltööks õpitakse viimasel õhtul. Selline õppi- mine võib anda küll lühiajaliselt hea tulemuse, kuid si- suliselt kohe pärast kontrolltöö toimumist on õpitu peast pühitud. Õppimise eesmärk aga peaks olema see, et teadmised jäävad mällu kauemaks kui 24 tun- di. Seetõttu ongi mõistlik hajutada õppimine mitme päeva peale. Uuringud näitavad, et need, kes õpivad mingit teemat mitme päeva vältel, mäletavad õpitut ka mitme nädala möödudes.
2. Enesetestimine ehk mälust ammutamine – seda pee- takse üheks kõige efektiivsemaks õppimisstratee- giaks. See tähendab, et õppimise ajal peaks aeg-ajalt iseendale tegema n-õ tunnikontrolle. Siin saavad loo- mulikult abiks olla ka vanemad, kes lapse teadmisi kontrollida saavad. Testimise eesmärk ei ole teadmiste hetkeseisu teada saamine, vaid testimine ise ongi õp- pimine. Teadmiste mälust ammutamine aitab neil püsi- valt meelde jääda.
3. Seostamine varasemate teadmistega – õppimine on seoste loomine juba varasemate teadmistega. Iga uus teadmine haakub varasemaga. Mida laiapõhjalisemad on varasemad teadmised, seda lihtsam on ka uusi teadmisi nendega siduda. See on veelgi tõhusam, kui seda teha teadlikult. Uue teema juures tuleks mõelda, mida juba varasemalt teame ja kuidas see uue mater- jaliga seotud on.
4. Materjali struktureerimine – Õpitu tasub süstematisee- rida seoste ja teemade järgi, proovida leida ühiseid tunnuseid ja teemad kokkuvõtvas materjalis selle alu- sel kategooriatesse jaotada. Oluline on see, et õpilane teeb enda jaoks süsteemi, millest ta aru saab. See paneb materjali peale tõsiselt mõtlema, mis omakorda aitab õpitul meelde jääda.
5. Eri tüüpi ülesannete läbisegi lahendamine – sama tee- ma kohta eri tüüpi ülesannete lahendamine läbisegi on efektiivsem kui ühte liiki ülesannete järjest lahenda- mine. Seega tasub erinevaid ülesandeid võimalusel la- hendada läbisegi.

Väga head materjalid efektiivse õppimise kohta on kokku pannud Tallinna ülikool <https://www.tlu.ee/hti/oppimise-abc>

Tugimeeskond on sillaks kooli ja kodu vahel

Koostöös haridusasutustega alustame Järva Valla Lehes uue rubriigiga, kus jagame mõtteid, ideid ja praktilisi nõuandeid lastevanematele. Seekord annab ülevaate tugimeeskonnast Jär- va-Jaani Gümnaasiumi direktor Anneta Tammiste.

Kes kuuluvad kooli tugi- meeskonda ja kuidas saa- vad nad mu last toetada?

Eesti hariduskorralduse juh- tiv põhimõte on kaasav haridus – igale lapsele pakutakse tema võimetele ja vajadustele vas- tavat hariduskorraldust, seal- hulgas nii erivajadusega lastele kui ka väga andekatele lastele. Kaasava hariduse eesmärk on tagada kõigile õppijatele või- malus tähendusrikka ja kvali- teetse hariduse omandamiseks kodulähedases koolis koos sõprade ja eakaaslastega. Õpi- lase elukohajärgses koolis või lasteaias arvestatakse õpilaste individuaalsete akadeemiliste ja sotsiaalsete võimete ja vaja- dustega ning tagatakse vajalike tugisüsteemide kättesaadavus.

Kes on haridusliku erivajadu- sega (lühend HEV) õpilane?

Hariduslike erivajadustega õpilased erinevad eakaaslastest oma võimetelt, kultuuriliselt või sotsiaalselt taustalt või isikuoma- dustelt sedavõrd, et vajavad are- ngupotentsiaali realiseerimiseks keskkonna ümberkorraldamist. Haridusliku erivajadusega õpila- sed võivad olla nii õpiraskusega lugemis-, kirjutamis-, arvutamis- raskused, üldoskuste areng), puu- dega (nägemis-, kuulmis-, kõne-, liikumispuue), andekad õpilased (erilised oskused ja teadmised nt reaalainetes, liikumises, kunstis jne) või mingitel muudel põh- justel õpikeskkonna kohandamist vajavad lapsed ja noored.

Õpetaja ülesanne on olla õpilase arengupartner, et saaks toimuda tähenduslik õppimine ja kujuneda õppija potentsiaali avav õpitee. Õpetaja ülesanne on jälgida iga õpilase arengudü- naamikat ja toimetulekut klassis ning märkida tähelepanekud individuaalse arengu jälgimise kaardile (lühend IAK). Õpetaja võib õpilase toetamiseks kasu- tada ka erinevaid sekkumisi – diferentseerida õppetööd (teha ülesanded lihtsamaks/keeru- lisemaks; anda rohkem aega; muuta teksti suurust; vähen- dada ülesannete mahtu; anda ülesandeid ühekaupa või anda juurde abimaterjal) või kohan-

dada õpikeskkonda (nt sirm õpilasele, kes vajab oma ruumi; sobiv istumiskoht nägemis või kuulmisraskusega või aktiivsus ja tähelepanuhäirega õpilasele).

Kuidas õpilast toetatakse?

Esmaseks kontaktiks ongi aineõpetaja ja klassijuhataja. Viimase ülesandeks on korral- dada info liikumist ning jälgida ja analüüsida koos aineõpetaja- tega õpilase individuaalset arengut ning kaasata õpiraskus- tesse sattunud õpilase vanemaid lahenduse leidmisesse.

Kui klassijuhataja ja aineõpe- taja on märganud toevajadust, kaasatakse lastevanemate kõr- vale ka tugimeeskond. Toeva- jaduse püsimisel teavitab õpe- taja HEV-koordinaatorit ning koostöös lapsevanemate, klas- sijuhataja ja tugispetsialistidega koostatakse õpilasele raskusi tek- itavas õppeaines individuaalne õppekava (lühend IÖK), kus on kirjas, milliseid diferentseeri- misi ja kohandamisi õpilasel rakendatakse tema võimetele vastavaks õppimiseks.

Käitumisraskusega õpilas- tele koostatakse individuaalne käitumise tugikava, mis aitab toetada õpilast, kelle igapäevane toimetulek koolis on häiritud oskamatusel mõista ja adek- vaatselt reageerida enda ja kaa- sõpilaste emotsioonidele, mil- lest tulenevalt on raskendatud suhtlemine nii eakaaslaste kui ka täiskasvanutega. Käitumise tugikava koostamise eesmärk on toetada õpilase sotsiaalsete oskuste arendamist teda ümbrit- sevas võrgustikus (kooli ja kodu koostöös) positiivse tagasiside ning eduelamuse kogemise abil.

Kes kuulub tugimeeskonda?

HEV-koordinaator on kooli- juhi määratud isik, kelle ülesan- ne on korraldada HEV-õpilas- te õppe ja arengu toetamiseks koolisest meeskonnatööd ning koordineerida koolivälises võr- gustikutöös osalemist (nt ümar- lauad koolivälise ekspertidega). Tema selgitab välja õpilase õpet ja arengut takistavad asjaolud ning koordineerib seda, kuidas õpilast koolis toetatakse ning kaasab selleks ka lapsevanemaid.

Sotsiaalpedagoogina saab töötada isik, kellel on erialane kõrgharidus või sotsiaalpeda- googi kutse. Sotsiaalpedagoogi ülesanne on õpilaste sotsiaalse- te oskuste hindamine ning te- ma eakohast tegutsemisvõimet takistavate asjaolude analüüsi-

mine, õpilase suhtlemisoskuse ja sotsiaalsete pädevuste kujun- damine ja toetamine, koolis esi- lekerkivate sotsiaalsete ja koo- likohustuse täitmist takistavate probleemide kaardistamine, nende ennetus- ja lahenduste- gevuste koordineerimine.

Eripedagoogi ja logopeedina saab töötada isik, kellel on eriala- ne magistrakraad või sellele vas- tav kvalifikatsioon või kutse. Eri- pedagoogi ülesanne on hinnata õpilase arengu- ja õpioskuste tas- set ja selgitada välja õpilase are- ngut mõjutavad ning takistavad tegurid ja õpivajadused. Peamiseks ülesandeks on toetada õpilase tunnetus- ja õpioskuste arenda- mist individuaal- või rühmatun- dides, analüüsida õpilase arengut ning rakendatud tugimeetmete tulemuslikkust, dokumenteerida tulemused. Logopeedi ülesanne on õpilaste hindamise käigus kommunikatsiooniprobleemiga (nt lugemis-, kirjutamis-, kõ- neraskus vms) õpilaste väljasel- gitamine; hääle, kõne sujuvuse ning neelamise probleemide märkamine; suulise ja kirjaliku kõne arengu toetamine; sobiva suhtluskeskkonna soovitamine ning õpetajate ja lapsevanemate nõustamine õpilase keele ja kõne arengu toetamisel.

Koolipsühholoogina saab töö- tada isik, kellel on erialane ma- gistrikraad või sellele vastav kva- lifikatsioon või koolipsühholoogi kutse. Koolipsühholoogi ülesan- ne on hinnata õpilase psühhosot- siaalset arengut ja õppeprotsessis toimetulekut mõjutavaid tegureid (psüühilised protsessid, isiksuse omadused, emotsionaalne sei- sund, vaimse tervise probleemid, suhtlemis- ja käitumisoskused). Koolipsühholoog nõustab õpilast isikliku elu, õppetöö ja vaimse tervisega seotud probleemidega toimetulekul, tunnetusprotsessi- de, vaimsete võimete, käitumis- ja suhtlemisoskuste arendami- sel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel. Lisaks võib koolis töötada ka õpilasnõustaja, kelle ülesandeks on õpilase toetamine õppetööga hakkama saamisel ja igapäevastes suhetes ning aidata õpilast murede ja probleemide korral. Nii koolipsühholoog kui ka õpilasnõustaja kaasavad vaja- dusel ka lapsevanemaid õpilase suuremaks toetamiseks.

Lisaks on õpilastele abiks abiõpetajad, kelle ülesandeks on koostöös õpetajatega toetada õp- pija arengut ning aidata õpilasel saavutada püstitatud õpitule- musi. Ta abistab tuge vajavaid

õpilasi kogu klassiga läbiviidavas õppetöös – suunab, annab täien- davaid juhiseid, vajadusel õpetab eraldi vaiksamas keskkonnas jms. Abiõpetaja rakendamine võimal- dab kaasata erivajadusega õpilasi õppeprotsessi ja töötada õpitule- muste saavutamiseks kogu rüh- ma ja klassiga korraga. Abiõpe- taja rakendamine toimub koos- õpetamise põhimõttel olukorras, kus tavarühma ja -klassi kaasatud õpilased vajavad täiendavat tuge õppetegevuses. Abiõpetajat kaa- satakse eeskätt nendesse õppe- tundidesse ja -tegevustesse, kus vajadus erivajadusega õpilase toetamise järele on kõige suurem tulenevalt õppeaine keerukusest, samuti õppe diferentseerimisel ning kohandamisel.

Kuidas saaks vanem õpilast kodus toetada?

Tihti märkavad õpetajad koolis selliseid õpilaste oskuseid ja omadusi, mis kodus jäävad märkamatuks. Kuna keskkond on kodust erinev ning kindlasti ka õpilase mugavustsoonist väl- jas, on see ka väga normaalne.

- Kui tagasiside õpilase are- ngu kohta koolis ei ole piisav, tuleks klassijuhatajalt ja aine- õpetajalt täiendavalt õpilase kohta uurida.

- Kui vanem leiab, et laps va- jab täiendavat tuge, mida koolis veel ei pakuta, siis ka sellest tu- leks klassijuhatajale teada anda.

- Vähemalt kord õppeaastas peavad toimuma arenguvest- lused, kus õpilasel on võimalik analüüsida oma õppimist ning seada eesmäärke.

- Eripedagoog ja logopeed saavad koju anda erinevaid har- jutusi ja lähenemisi õppimise toetamiseks.

- Olulisel kohal on hoida õpilasel rutiini ning tema puu- dumiste arvu madalal, et are- neksid õpioskused.

- Jälgida õpilase õppeedu- kust – järelevastamise aeg ei tohiks venida liiga pikale, et ei kuhjuks tegemata ülesandeid ning trimestrite lõpud ei oleks liiga stressirohked.

- Õppimise kinnistamiseks tuleks kodus korrata koolis õpi- tut, nt saab õpilane kokkuvõtli- kult vanematele rääkida, mida koolis sel päeval omandas.

Õpilase arengu aluseks on kooli ja kodu koostöö ning usaldus – ainult üheskoos saa- me pakkuda õpilastele parimat koolikogemust.

Artikkel koostatud Rajaleid- ja materjalidele toetudes

Priit Grünthal

Eesti võrkpalli rahvaliigas algasid jaanuaris otsustavad alagrupimängud

LEO MATIKAINEN

Järva valla spordikeskuse võistkondade esindaja

Eesti võrkpalli rahvaliigas osalevad ka sellel hooajal Järva valla spordikeskuse naiskond, meeskond ja segavõistkond, kes kõik mängivad viieliikmelistes alagruppides.

Alagrupiturniiril tuleb iga vastasega mängida kaks mängu kodus/võõrsil printsiibil ehk kokku peetakse kaheksa kohtumist. Kõige edukamalt on seni läinud meie meeskonnal, kes kaotusekibedust veel tundnud ei ole. Viimases kohtumises alistas Järva valla spordikeskuse meeskond Aravete spordihooones peetud kodumängus Tiim S'Pirita meeskonna 3 : 0 (26 : 24, 25 : 19, 25 : 17). Segavõistkond kaotas viimases kodumängus küll Udraki võistkonnale 0 : 3

(22 : 25, 16 : 25, 17 : 25), kuid vaatamata sellele hoiab ennast siiani väljalangemismängude kursil. Naiskond kaotas viimases kohtumises kodus Tallinna naiskonnale Intervoll VK II 0 : 3 (11 : 25, 23 : 25, 15 : 25). Meie valla võistkondadel tuleb alagrupiturniiridel pidada 24 kohtumist, millest pooled mängitakse kodumängudena Aravete spordihooones. Alagrupimänge jääb jaanuari meeskonnal ja naiskonnal kolm ning segavõistkonnal kaks ja nendest kaheksast mängust kolm on kodumängud (igal meie võistkonnal üks kodumäng).

Enne viimaseid alagrupimänge on Järva valla spordikeskuse naiskond ühe võidu ja nelja kaotusega ning kolme punktiga 4. kohal. Tähtsaim kohtumine ootab neid jaanuaris ees võõrsil Kose VK-ga,

kellega selgitatakse alagrupi 4. ja 5. koht. Kui naiskonnal õnnestub saavutada alagrupis 4. koht, tagab see edasipääsu väljalangemismängudele. 5. kohal puhul on naiskonnale selle hooaja Eesti rahvaliiga mängud lõppenud.

Järva valla spordikeskuse meeskond on hetkel viie võidu ja 14 punktiga alagrupi kindel liider ja vaatamata veel pidamata kolmele mängule on edasipääs väljalangemismängudele tagatud. Eesmärk on kindlasti seda kohta kaitsta, sest see tagab meeskonnale pääsu otse vee- randfinaali.

Järva valla spordikeskuse segavõistkond on seni võitnud kolm ja kaotanud samuti kolm kohtumist, kuid vaatamata kaotustele hoiab turniiritabelis kindlalt 11 punktiga 2. kohta. Nendele on olulise tähtsuse-

ga tegelikult kõik kolm veel pidamata mängu, sest mida kõrgemal kohal alagrupiturniir lõpetatakse, seda enam on lootust väljalangemismängudes soodsam vastane saada.

Väljalangemismängud toimuvad veebruaris-märtsis ning kui mõnel Järva valla spordikeskuse võistkonnal õnnestub karmist kadalipust läbi murda ja finaaltturniirile jõuda, siis need peetakse 29. ja 30. märtsil Tartumaal Lähte spordihooones.

Eesti võrkpalli rahvaliiga turniiride ja mängude kõrval toimuvad 11. ja 25. jaanuaril Aravete spordihooones ka Cramo segaturniiri kaks viimast etappi ning alates veebruari lõpust aprilli lõpuni on kavas maha pidada ka juba viendat korda toimuv Järva valla võrkpalli rahvaliiga saaliturniir segavõistkondadele.

Järva valla parimad sportlased ja võistkonnad selguvad veebruaris

JAAK TAMMIK

Järva valla spordikeskus kuulutas välja 2023. aasta Järva valla parimate sportlaste ja võistkondade valimise konkursi. Konkursi eesmärk on väärtustada ja avaldada tunnustust 2023. aasta võistlustel kõrgeid kohti saavutanud ja häid sportlikke tulemusi näidanud Järva valla sportlastele, spordiharrastajatele ja võistkondadele.

Konkursile võivad kandiddeerida kõik Järva vallas elavad, töötavad, õppivad ja Järva valla spordiklubisid esindavad sportlased ja võistkonnad, kes on saavutanud 2023. aastal rahvusvahelistel või üleriigilistel võistlustel kõrgeid kohti.

Konkursil valitakse välja parimad sportlased ja võistkonnad seitsmes kategoorias:

- Naine
- Mees
- Neiu (2005 ja hiljem sündinud)

- Noormees (2005 ja hiljem sündinud)
- Senior naine (35+)
- Senior mees (40+)
- Võistkond

Kandidaate saavad konkursile esitada spordiklubid, kollektiivid, üksikisikud jne. Iga kandidaadi kohta esitatakse kuni kolm parimat tulemust ühel või mitmel spordialal alates kõrgemast tulemusest. Tulemuse juurde lisatakse võimalusel antud võistlusel osalejate arv.

Konkursi laureaate ja nomine autasustatakse tänukirjaga ja meenega. Tunnustusüritus on 22. veebruaril 2024. aastal Imavere rahvamajas Eesti vabariigi aastapäeva kontsertaktusel.

Kandidaatide esitamine lõpeb 31. jaanuaril 2024. Kandidaatide esitamiseks tuleb täita ankeet, mis on leitav Järva valla spordikeskuse kodulehelt.

Spordikeskuse tehnikapark sai täiendust

JAAK TAMMIK

Järva valla spordikeskuse juhataja

Aasta viimasel kuul soetas Järva valla spordikeskus uue suusarajamasina. Tegemist on lumerulliga Tracker 2300, mis valmis koostöös Raido Nottoni ja Eesti tootja Iron Balticuga, et Eesti suusarajad saaksid veelgi parema kvaliteedi.

Rullil on reguleeritav jäätera ja rulli sulalume puhastuskamm (hoiab rulli puhtana). Kangist üles tõstetav triibu lohisti on kummil ja mitmeosaline, rada kopeeriv, metallist eelteraga. Klassikajälje tõmbaja on kangist tõstetav,

transpordiks kokku klapitav, klassikajäljesügavus reguleeritav vastavalt lume paksusele. Rull veeb määratavatel laagripukkidel. Rulli konksu kinnituse kõrgust saab reguleerida vastavalt tõmbavale masinale. Rulli toruraam on poltühendustel, mis võimaldab viga saanud detaili lihtsalt vahetada. Lumerulli laius on 2300 mm. Tulevikus on võimalik saada lisavarustusse tõstvad elektrimootorid ja transpordirattad pikemaks sõitmiseks asfaldil.

Selle lumerulliga valmivad suusarajad Koeru terviserajale. Lumerull läks maksmaks 3750 eurot + km.

Reakuulutused

Müüa 3 meetrist lehtpuu küttepuid. Samas müüme lõhutud küttepuid. Halupuu pikkus vastavalt kliendi soovile.
Info tel. 530 64897

Ostan vene kristalli, serviise, vaa-se, keraamikat jne (ka üksikud ja kolimisjääd). Huvitavad ka naiste ehteid (merevaigust kaelakee, sõled, prossid) ja palju muud. 5356 0761 Liina

Vanade kellade, raamatute, mööbli jms vanavara ost (ka kolimisjääd), telefon 5872 5458

Ohtlike puude langetus töstukilt Järva valla piires. Tel 5624 3085

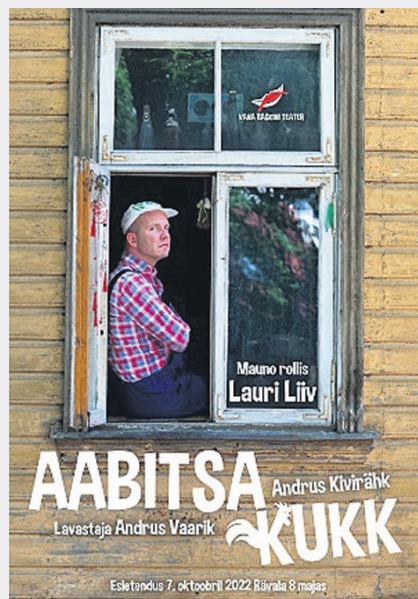
Andrus Kivirähk: AABITSA KUKK

JÄRVA-JAANI
KULTUURIMAJAS

03. veebruar 19:00
Pilet 20€ ja 22€

Etenduse kestus
1 h ja 25 min
(ilma vaheajata)

Mauno käis esimeses klassis kaheksa aastat. Kui tal juba habe kasvama hakkas, pakus õpetaja välja, et võiks poisi teise klassi üle viia. Mauno seda aga ei soovinud ja nii tema koolitee lõppeski. Tema jaoks oli ja on oluline aabits. Läbi aabitsatekste tõlgendab Mauno nii maailma kui ka inimesi enda elus ja selle ümber.

EHITUSHALL

MÜÜGIL KVALITEETNE
**PUITBRIKETT ja
PELLETIGRAANULID**

HELE KANDILINE PUITBRIKETT
Kaal alusel: 960 kg
Hind: 320 eurot

TUME KANDILINE PUITBRIKETT
Kaal alusel: 960 kg
Hind: 330 eurot

HELE ÜMAR PUITBRIKETT
Kaal alusel: 1050 kg
Hind: 320 eurot

PELLETIGRAANULID
6 mm
Hind: 290 eurot / tonn

TRANSPORDIVÕIMALUS

Koeru tee 21A, Järva-Jaani • Tel 503 2024
info@ehitushall.ee • www.ehitushall.ee

**FEKAALIVEDU
VÄLIKÄIMLATE RENT**

tel. +372 452 2002
e-mail: agri@speq.ee
www.fekaaliabi.ee

PUURKAEVUMEISTRID

Puurkaevude ja -aukude projekteerimine, puurimine ning likvideerimine. Vee- ja kanalisatsioonitorustike, septicude ja süvaveepumpade paigaldus.

Lisainfo tel 50 21 279
www.puurkaevumeistrid.ee

Puurkaevud
Maaküte
Veesüsteemid
Biopuhastid
Septikud
Mahutid

KONTAKT
www.PUURVESI.ee
Info@puurvesi.ee
+372 5566 2032
+372 5569 4310

Aia- ja saetehnika
remont ning hooldus

+372 5673 7642

Järvamaa, Sõrandu küla,
Piirimäe-6

Järva Valla Leht

Väljaandja Järva Vallavalitsus
Järva-Jaani, Pikk 56,
info 517 5929
Tiraaž 4000
Toimetaja Maris Praats,
maris.praats@jarva.ee,
info 5346 7235
Trükk AS Printall
Toimetuse ootab kaastöid iga kuu
viimase täisnädala esmaspäevaks.

Südamlik kaastunne
Andresele ja Taunole
kalli ema

VALLI ALLMERE
kaotuse puhul.

AS Konesko kollektiiv

Viru Arborist OÜ

**PAKUME ARBORISTI
TEENUSEID**

- Ohtlike puude raie
- Seisukorra hindamine
- Puuhooldustööd
- Hekkide hooldus
- Võrade sidumine
- Puiduhakkuri teenus, Ø 20cm

Kutsetunnistused
141998, 141999

Reigo: 5800 1880
Gustav: 5919 2441
viruarborist@gmail.com

**FEKAALIVEDU
JÄRVAMAAL**
Voolik kuni 50 m

Tellimine:
527 6087, Valeri
Hunting Grupp OÜ

11.02.2024

toimub XVII legendaarse Vabadussõja
kangelase, kontraadmiral Johan Pitka
mälestusele pühendatud

RAHVAMATK

09.30–10.00

Matkaliste kogunemine Jalgsemale
Pitka tubamuuseumi juurde

10.00

Tervituskõned

10.30

Matka start Jalgsemalt

15.00

dokumentaalfilmi

„PITKA LEGEND” ühisvaatamine
Pitka tubamuuseumis

Kui soovid annetada majamuuseumile, võta kaasa sularaha.

Andmaks matkale rahvuslikku hõngu,
kutsuvad korraldajad matkajaid üles
võtma kaasa suuri ja väikeseid
rahvuslippe.

Matka lõpus pakutakse suppi –
võta kaasa enda kauss.

Varem matkal osalenud
hoidku ligi eelnevatelt
admiralimatkadelt saadud
matkakaarti, sest kõik
templiga varustatud kaardid
osalevad admiralimõõga
loosimisel.

Kõik esmaosalejad
saavad matkakaardi.
Nende vahel, kes on
osalenud matkal
kolm või enam korda,
loositakse välja
SEPISTATUD
ADMIRALIMÕÖK.

Täiendav info matka kohta:
Järva maleva pealik Kuido Pettai:
kuido.pettai@kaitseliit.ee

Matka korraldavad: Kaitseliidu Järva malev, Naiskodukaitse Järva ringkond,
Noorte Kotkaste Järva malev, Kodutütarde Järva ringkond ja Järva Vallavalitsus.

KOGEMUSTEGA PARTNER SINU AUTOLE!

- REMONT JA REHVITÖÖD
- 3D SILLASTEND
- DIAGNOSTIKA / ELEKTRITÖÖD
- KLIIMASEADMETE HOOLDUS
- KLAASITÖÖD / ESITULEDE TAASTAMINE

ROOSNA-ALLIKU, Pärnu mnt 7
Tel: 389 5557, 525 2166
autolammutus@stik.ee

PAIDE, Pärnu 57a
Tel: 3846083, 5340 5910
paide@stik.ee

AVATUD E-R 8-17

www.stik.ee

stikautoremont